

המאה השביעית -
נצרות בארץ ישראל
תחת שלטון האסלאם

יסכה הרני

יסכה הרני

הרקליוס 610 - 641

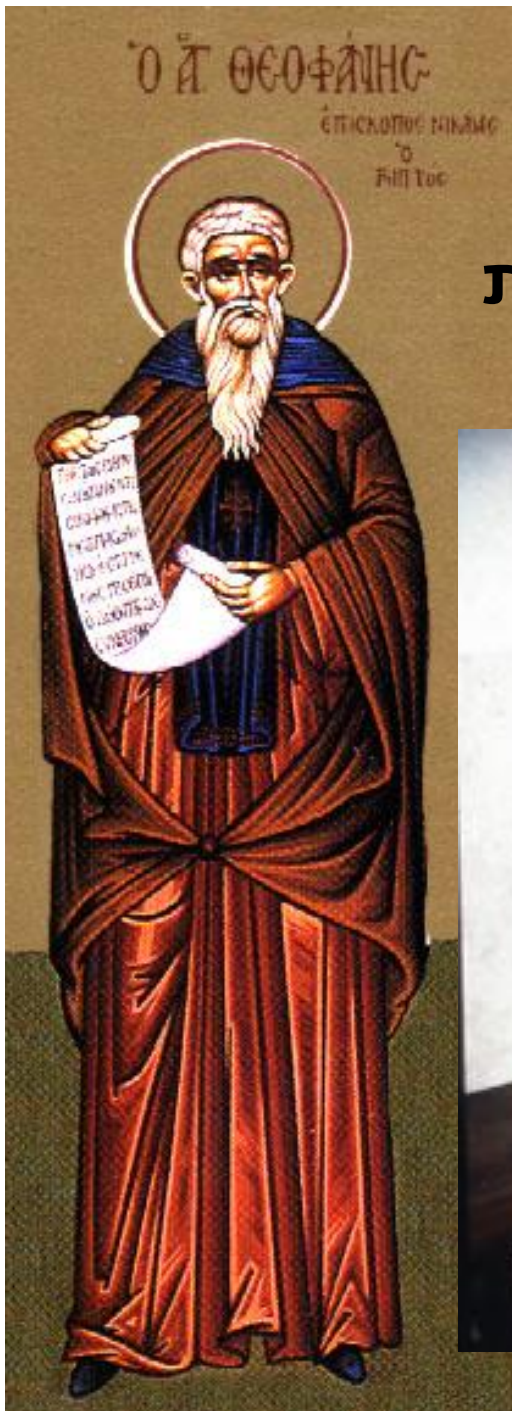
Ηράκλειος

תאופנס המודה (760-817)

אריסטוקרט ביזנטי, נזיר והיסטוריון. מחבר
Χρονικά ("קורות") – ההיסטוריה הביזנטית

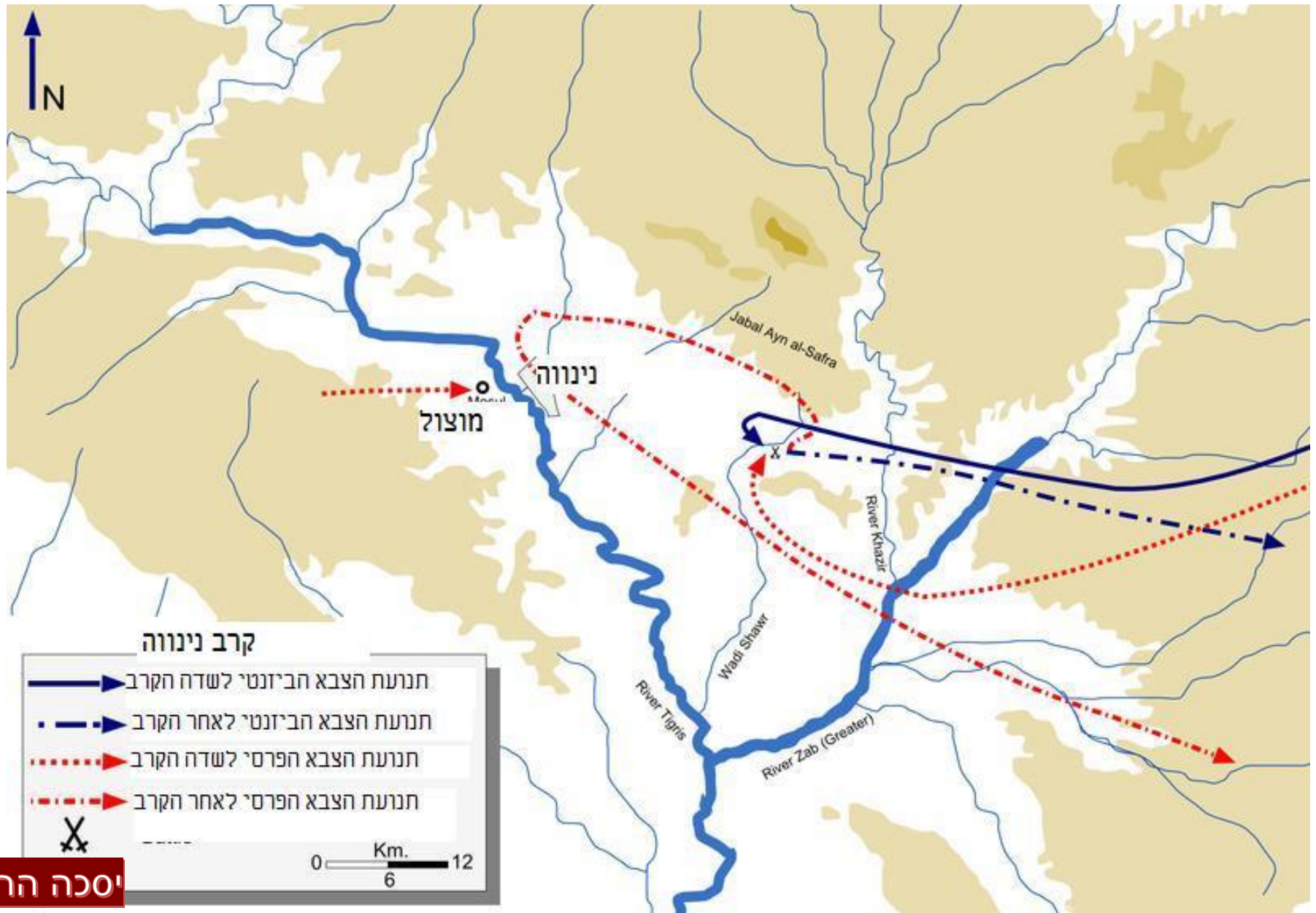

יסכה הרני

פייטרו דלה פרנצ'סקה מלחמת כוסרו בהרקליוס 614

קרב נינוה 629

הרקליוס וכוסר

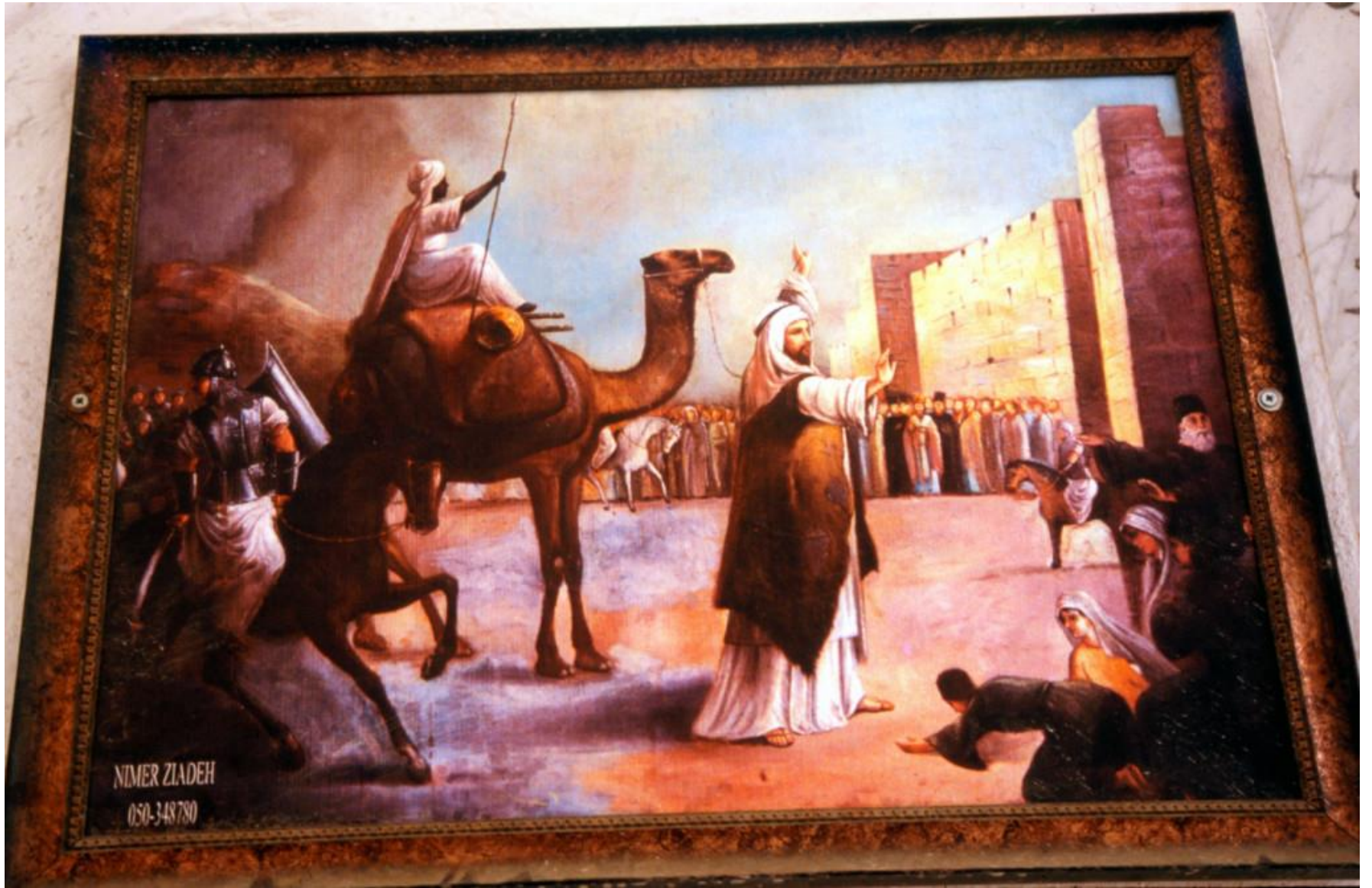

ספר זרובבל הוא היצירה האפוקליפטית העברית המגובשת והשלמה ביותר שעברה מהעת העתיקה אל ימי הביניים, והשפעתה על עיצוב דמותו של קץ הימים בתודעה היהודית בימי הביניים ובראשית הזמן החדש הייתה גדולה יותר מאשר כל טקסט אחר

– יוסף דן, אפוקליפסה אז ועכשיו, ירושלים 2000 עמוד 80

בסיפור המסגרת נגלה מלאך (מיכאל, מטטרון) אל זרובבל בן שאלתיאל, שליט יהודה האחרון מבית דוד. זרובבל מבקש ממנו שיגלה לו את אשר יתרחש באחרית הימים. הספר הוא תשובת המלאך. המשיח הוא מצאציו של זרובבל ושמו מנחם בן-עמיאל. שם אמו חפציבה, שר הצבא של משיח בן-דוד (מנחם בן-עמיאל) הוא נחמיה בן חושניאל כלומר הוא משיח בן יוסף כלומר דמותו של "מצביא המשיח" במיתולוגיה העברית, שנועד ללחום את "המלחמה האחרונה" ולמות בה ועל ידי כך לפנות מקום לביאת המשיח. בתקופת הספר מתחוללת מלחמת גוג ומגוג, כלומר מלחמה של אומות העולם. המלך הנוכרי הגדול מכולם הוא ארמילוס. ארמילוס הוא בן לאב שטני (בליעל, אולי השטן עצמו) ולאם שהיא פסל שיש יפהפה. שיערו ירוק, ראשו צר ועיניו עקומות. אחריו יתעו כל העמים למעט ישראל.

במלחמה העצומה נהרג נחמיה בן חושניאל אך חפציבה ממשיכה להנהיג את היהודים הנאמנים הנותרים למלחמה אחרונה עם ארמילוס וסיעתו, לבסוף מנצחים היהודים ומנחם מוכתר למלך המשיח.

NIMER ZIADEH
050-348780

אבתימיוס וניצור הערבים

”אבתימיוס, ירד אליהם ואחרי שהתפלל בכוונה יתרה והתווה על טרבון את סימן הצלב, הקימו בריא. הברברים הוכו בתדהמה למראה השנוי הגדול כל-כך והנס הלא יאמן, והאמינו במשיח: כולם זרקו את עצמם על הקרקע ובקשו לקבל את חותמת המשיח. הבין אבתימיוס בעל הנס כי אמונתם במשיח נובעת מעומק לבם והורה לעשות מקווה (בפטיסטריום) קטן בפינת המערה ואחרי שלימד אותם, הטביל אותם בשם האב, הבן והרוח הקדושה. את שמו של אספבטוס שינה לפטרוס: אותו הטביל ראשון, אחר-כך הטביל את טרבון ואת הנותרים”.

יובנאליס ממנה את פטרוס הסרקני לאפיסקופוס:

"וכך, אחרי שהתרבו מאד והרחיבו את יישובם למספר מחנות, אבינו הגדול אבתימיוס שיגר מכתב ליובנאליס פטריארך ירושלים בדבר מינוי אפיסקופוס עבורם, ובקבלו את הבטחת הפטריארך, שלח אליו את פטרוס אבי טרבון, כמועמד המתאים ביותר להדריך נפשות לישועה. וכך לראשונה הוכתר בפלסטינה אפיסקופוס הימחנותי (פרמבולי) פטרוס. ואפשר היה לראות המוני ברברים סרקנים באים לאבתימיוס הגדול ומקבלים את הטבילה ולומדים ולהשתחוות לאל".

- קירילוס מסקיתופוליס, חיי אבתימיוס, 15

יוליאנוס ממנזר תיאודוסיוס מטרופוליטס של

בוסטרה בירת ערביה:

”אבינו גיאורגיוס הארכימנדריט, סיפר לנו על אבא יוליאנוס, האפיסקופוס של סוטרה, שאחרי שהוא עזב את המנזר ונהיה אפיסקופוס של בוסטרה”.

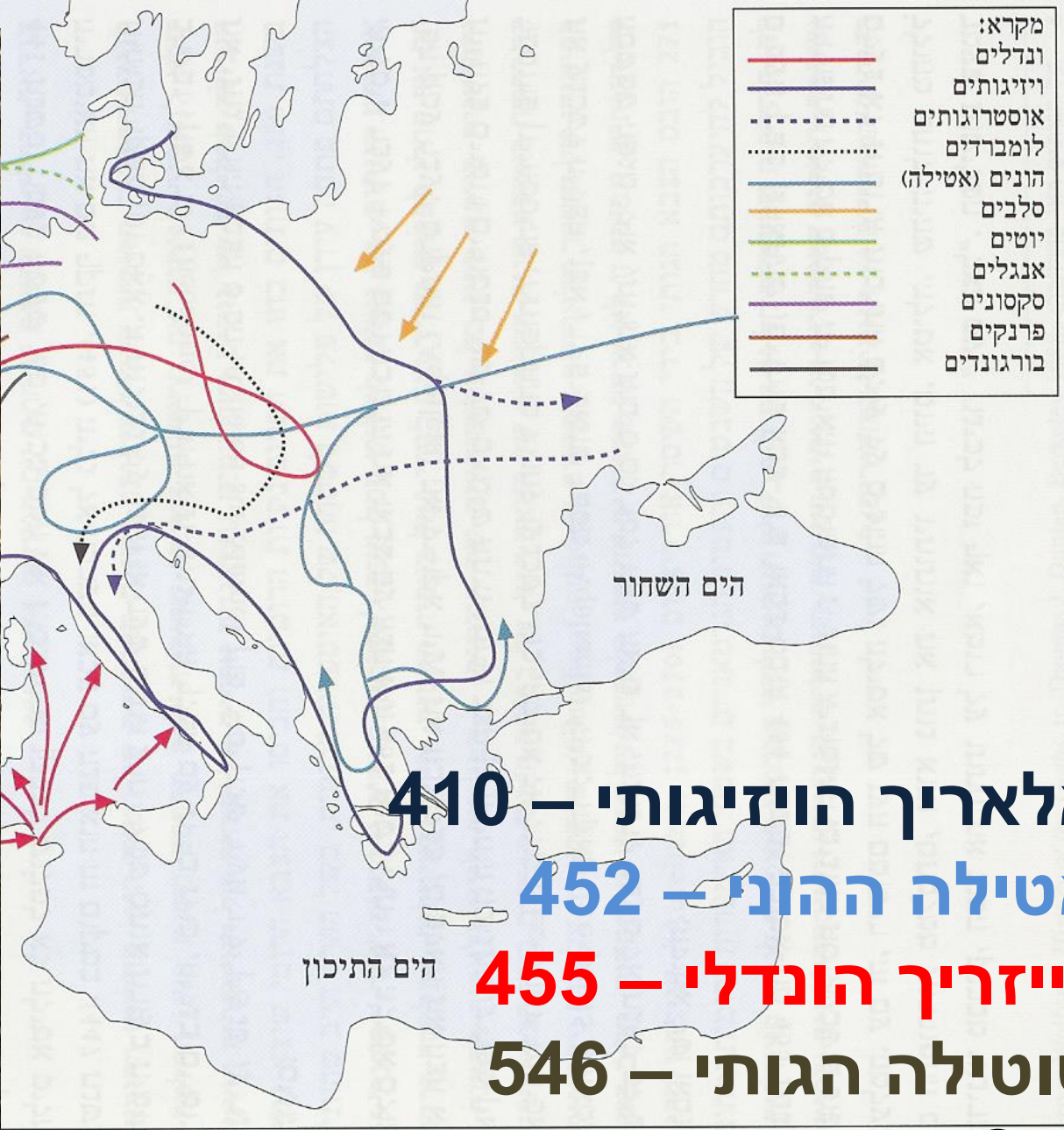
• מוסכוס, 94

”יוליאנוס המבורך, שהיה תלמיד של תיאודוסיוס הגדול, זכה בכבוד, ברצון האל, בכס הארכיאפיסקופאלי של בוסטרה”.

• חיי תיאודוסיוס, תיאודורוס, 81

וכך לראשונה הוכתר
 בפלסטינה אפיסקופוס
 ה'מחנות' פטרוס.
 ואפשר היה לראות
המוני ברברים
סרקנים באים
 לאבתימיוס
 הגדול ומקבלים
את הטבילה
 ולומדים ולהשתחוות
 לאל".

אלאריך הויזיגותי – 410

אטילה ההוני – 452

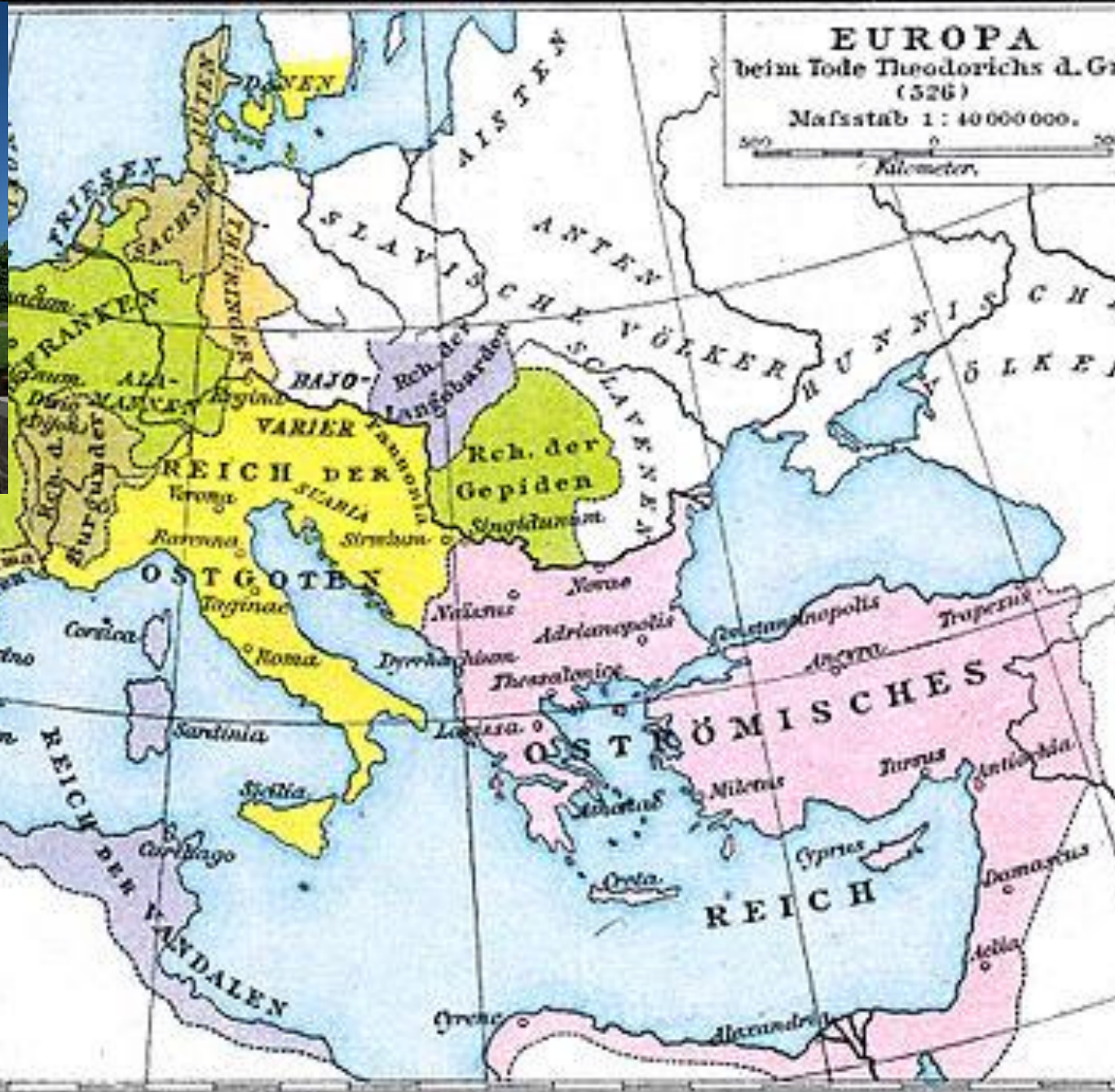
גייזריך הונדלי – 455

טוטילה הגותי – 546

ALBOIN הלומברדי – 568

אולפילה

Iraqi Christians in Khabur, north-eastern Syria.

יוספוס פלביוס (גירסת אגפיוס)

פילאטוס גזר עליו צליבה ומות, אך אלה שהיו תלמידיו לא זנחו את תורתו. והם סיפרו, שהופיע להם שלושה ימים אחרי צליבתו ושהיה חי. ואולי הוא המשיח, אשר אמרו עליו הנביאים נפלאות".

Pines, S.,

**An Arabic version of the Testimonium Flavianum
and its implications.**

Jerusalem 1971, 3-4

מעשה בר' אליעזר בן דמא

בן אחותו של ר' ישמעאל שהכישו נחש ובא **יעקב**

איש כפר סכניא לרפאותו ולא הניחו ר' ישמעאל

א"ל אי אתה רשאי בן דמא.

א"ל אני אביא לך ראיה שירפאני ולא הספיק להביא

ראיה עד שמת.

אמר ר' ישמעאל

אשריך בן דמא שיצאת בשלום מהעולם

ולא פרצת גדירן של חכמים

שכל הפורץ גדירן של חכמים סוף פורענות בא

עליו.

שנאמר (קהלת י) ופורץ גדר ישכנו נחש.

טברת
ר' יהושע דסכנין

מערות
מנוח בן דודא

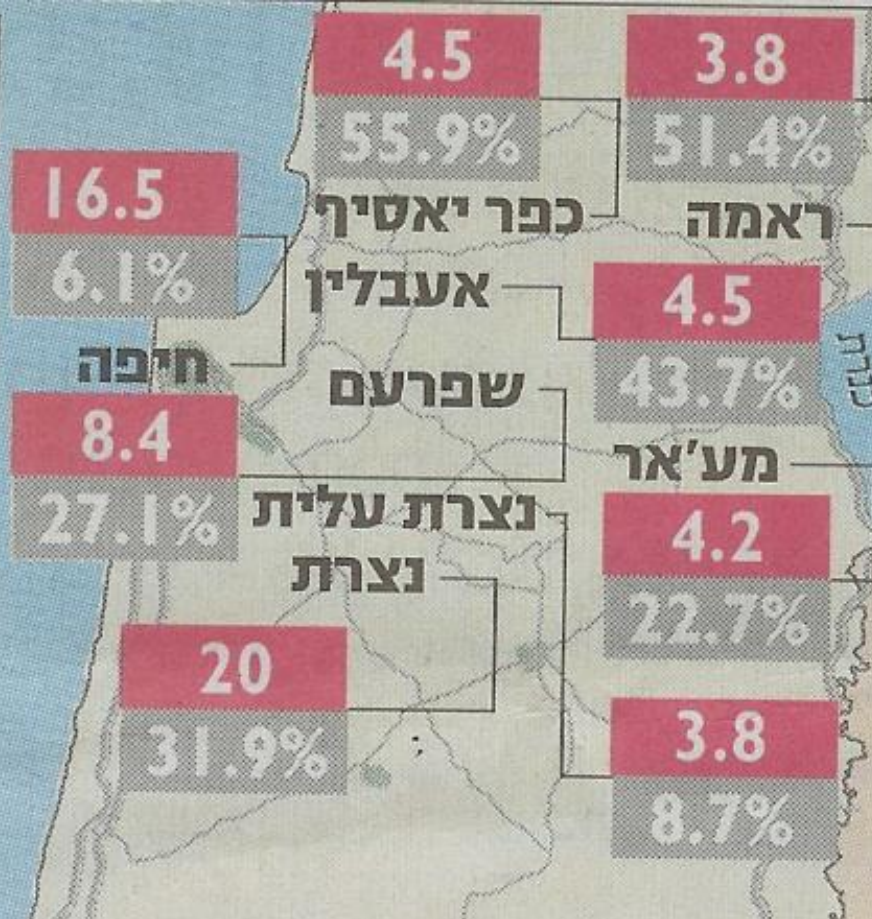

קברים ביזנטיים שפרעם

ערבים נוצרים בישראל

■ סה"כ האוכלוסייה הערבית-נוצרית, באלפים
■ אחוז האוכלוסייה הערבית-נוצרית מאוכלוסיית היישוב

הים התיכון

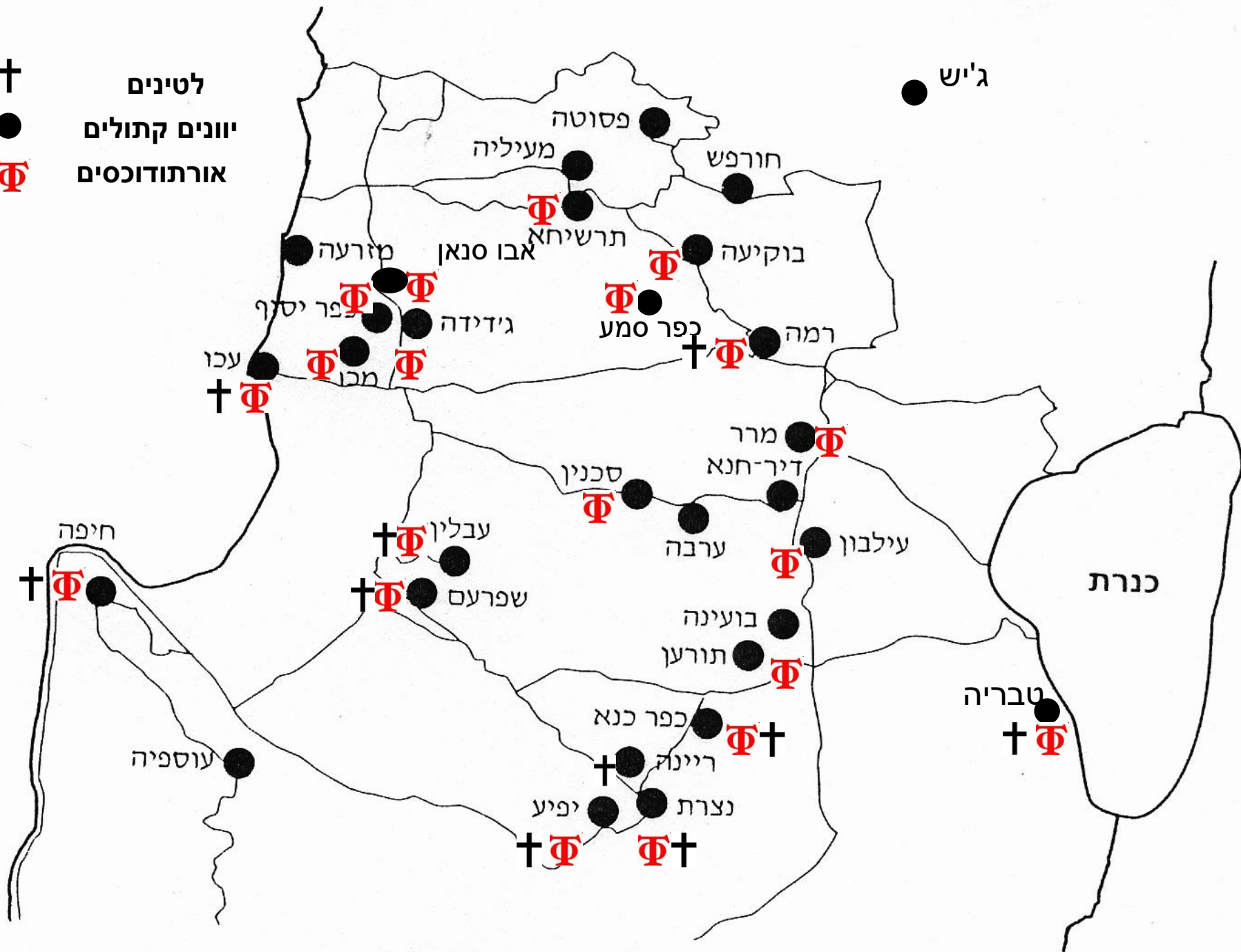
תל אביב-יפו

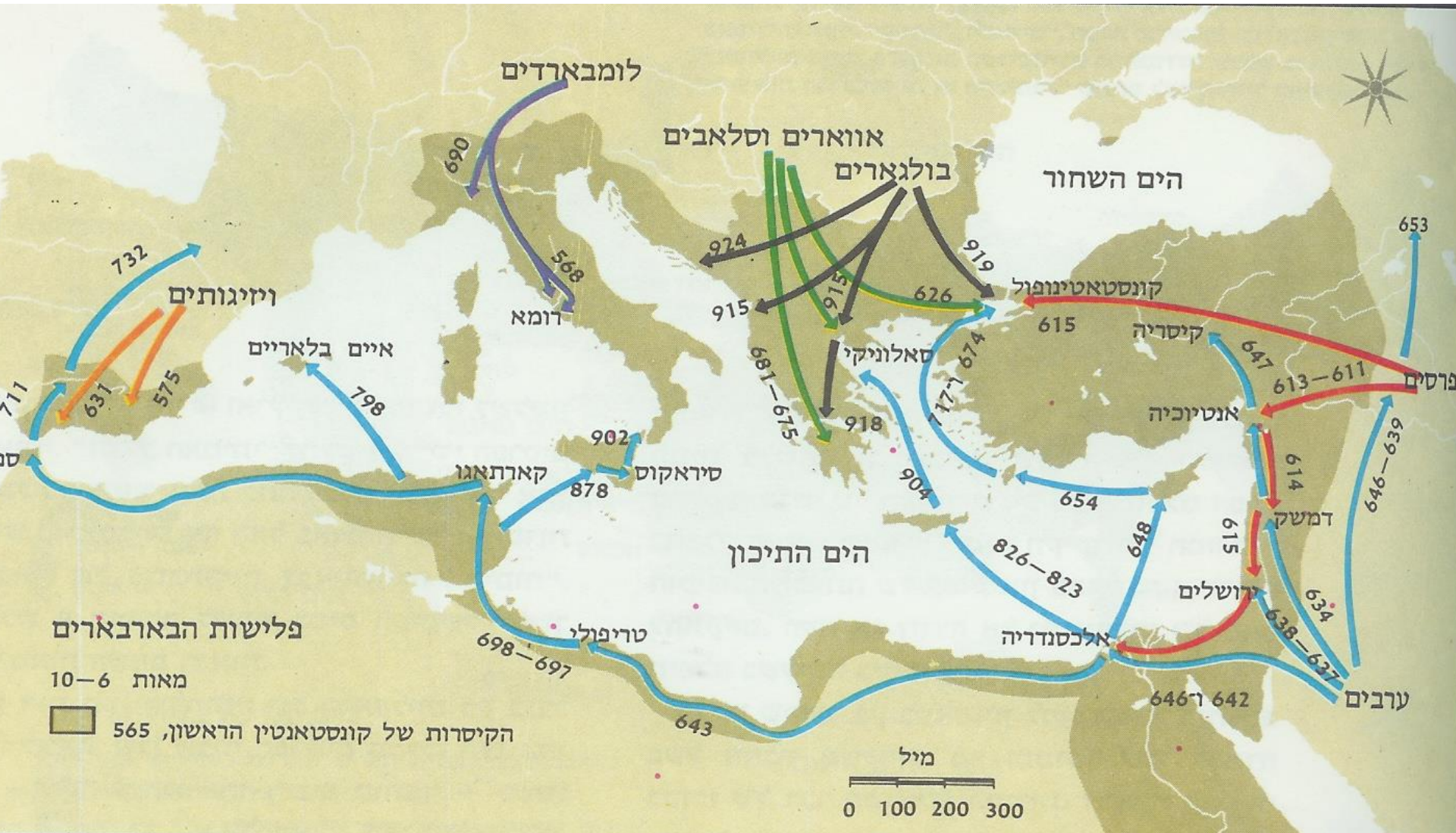
ירושלים

5.1
1.4%

14.5
2.1%

- † לטינים
- יוונים קתולים
- Ⲭ אורתודוקסים

ערביזציה – של מי?

נוצרים ישראלים: משתחררים מהכבלים? הופעתו של קול נוצרי עצמאי בישראל

דברי פתיחה:

עו"ד אלן שניידר, מנהל, המרכז העולמי של בני ברית - ירושלים
הכומר ד"ר פטרה הלס, מנהלת, העמותה האקומנית למחקר
תיאולוגי בישראל

דוברים:

האב גבריאל נאדף, כומר, הכנסייה היוונית האורתודוקסית, נצרת
ומנהיג רוחני של פורום גיוס העדה הנוצרית בישראל
סגן (מיל.) שאדי חלול, דובר, פורום לגיוס העדה הנוצרית בישראל
רב חובל בשארה שליאן, מייסד מפלגת הנוצרים הישראלים (בהקמה)

נציג המתשלה:

ח"כ אופיר אקוניס, סגן שר, ממונה לקידום גיוס הנוצרים במשרד
ראש הממשלה

מגיבים:

ד"ר דרור אידר, בעל טור "ישראל היום"
ד"ר גבי זלדין, מומחה למדע הדתות
מר מלכולם לוא, פרשן לענייני דתות

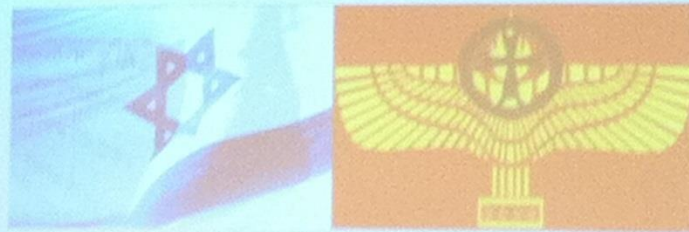
אולם ג'נוגלי, משכנות שאננים, ימין משה, ירושלים
יום ב', י"ח תשרי תשע"ד (ג' חול המועד סוכות),

23 בספטמבר 2013, 17:00

נא לאשר השתתפות: 02-6251743, worldcenter@012.net.il

פורום גיוס העדה הנוצרית
הזהות הנוצרית מזרחית
העם הארמי במדינת ישראל
בני ברית, זאב ז'בוטינסקי "להיות
גאון, נדיב ואכזר, נדיב עם בני ברית
ואכזר עם אויבים"

LIAISON
COMMITTEE

LIAISON
COMMITTEE

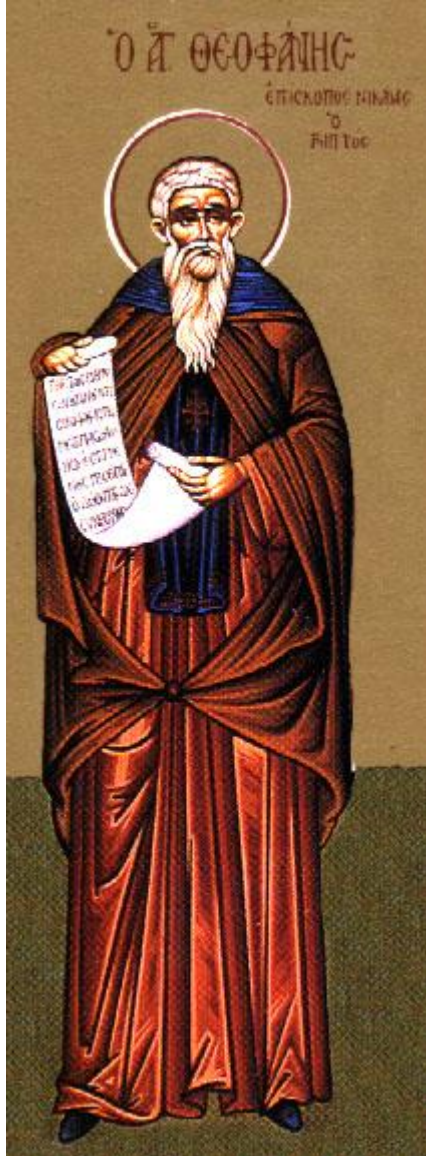
המרכז העולמי לבני ברית

International Community

• תאופנס המוודה - "הכרוניקה" 810-815

ההיסטוריה של האימפריה הביזנטית

שילוב קטעים מכתבים של היסטוריונים קודמים כגון גאורגיוס סינקלוס, סוקרטס מקונסטנטינופול, סוזומנוס וסופרים ביזנטיים וכתבים של סופרים והיסטוריונים מוקדמים בלתי ידועים אשר השתמרו בכרוניקה.

הכרוניקה מספרת את ההיסטוריה של העולם הביזנטי החל מההכתרה של הקיסר דיוקלטיאנוס בשנת 284 עד לנפילתו של מיכאל הראשון, קיסר האימפריה הביזנטית בשנת 813.

תאופנס המוודה

באותה שנה הגיעו נזירים והדיוטות נוצרים רבים מארץ ישראל ומסוריה לקפריסין, נסים מפגיעתם הרעה של הערבים שאינה יודעת גבול, שכן תוהו ובוהו כללי השתלט על סוריה, על מצרים, על אפריקה ועל כלל האימפריה של הערבים: בני העם הזה, שאלוהים איררו, רצחו, שדדו, נאפו ועשו פריצות ושאר תועבות אלוהים בערים ובכפרים. המקומות הנכבדים בסביבת עירו הקדושה של ישו אלוהנו – האנאסתזיס, הגולגותא ואחרים – חולל. באותו אופן נחרבו הלאורות המפורסמות של הקדושים חריטון וסבאס במדבר (יהודה) וכן כנסיות ומנזרים אחרים. יש שמתו על קידוש השם אחרים הגיעו לקפריסין, וממנה לביזנטיון.

כנסיית המולד – בית לחם

הכניסה לכנסיית המולד

מצפור ברניקי
כ"ס ה מהתקופה הביזנטית

כנסיית העוגן, הר ברניקי

OXFORD STUDIES IN BYZANTIUM

The Byzantine-Islamic Transition in Palestine

An Archaeological Approach

GIDEON AVNI

بسم الله الرحمن الرحيم

الخطبة العنبرية

هذا ما أخطب فيه الله : عبد أمير المؤمنين أهل ايلياء من الأمان .
أخطبهم أماناً لا نفسهم وأموالهم وكنائسهم وملكوتهم وسقيتهم ،
وهويتها وسانن ملتها أنه لا تسكن كنائسهم ولا تعبد بولاً وتكفون
منها ولا من حيزها ولا من سليمان ولا من شين من أروع لهم ولا
يكرهون على هيتهم ولا يشار أحمتهم ، ولا يسكن بايليد
معهم أحد من اليهود .

وعلى أهل ايلياء ان يعطوا الزوية كلها يعطى أهل البيت
، وعليهم ان يخرجوا منها الروم والكسوس ، فمن خرج منهم
فاته أمن على نفسه وماله حتى يلقوا ما أمنهم ومن ألقاه منهم
فمحو أمن وعليه مثل ما على أهل ايلياء من الزوية ، ومن أحب
من أهل ايلياء ان يسير بنفسه وماله مع الروم ويكفي بيعهم وملكهم
حتى يلقوا ما أمنهم ، ومن كان بها من أهل الأرض فمن شاء منهم
تعد ، وعليه مثل ما على أهل ايلياء من الزوية ، ومن شاء صار مع
الروم ، ومن شاء رجع إلى أهله فاته لا يأخذ منهم شين حتى يعسد
مصلحتهم .

وعلى ما في هذا الكتاب مفيد إله وذمة رسول له وذمة الخلفاء
وذمة المؤمنين إذا أخطوا الخس عليهم من الزوية .

كجسر بنده

شاهد على ذلك

الله بن ايلياء وعمر بن العاص

وعبد الرحمن بن عوف وسارية بن ابراهيم

عمر بن الخطاب

חוזה עומר
כניסה לרחבת
כנסיית הקבר

”בשם אלוהים הרחמן והרחום. זהו כתב הביטחון שמעניק
עבד האלהים עֶמֶר, מפקד המאמינים, לאנשי איליה
(ירושלים):

הוא נותן להם ביטחון, לרכושם, לכנסיותיהם, לצלביהם,
לחולה ולבריא, לכל בני דתם. לא ישכנו חיילים מוסלמים
בכנסיותיהם. לא נהרוס את הכנסיות ולא נגרע דבר מן
הכנסיות ולא מרכושן ולא מצלביהן ולא מכל דבר שהוא
מנכסיהן. לא נאנוס את אנשי ירושלים להמיר את דתם
ולא נפגע בהם לרעה.

שום יהודי לא יגור עימם בירושלים.

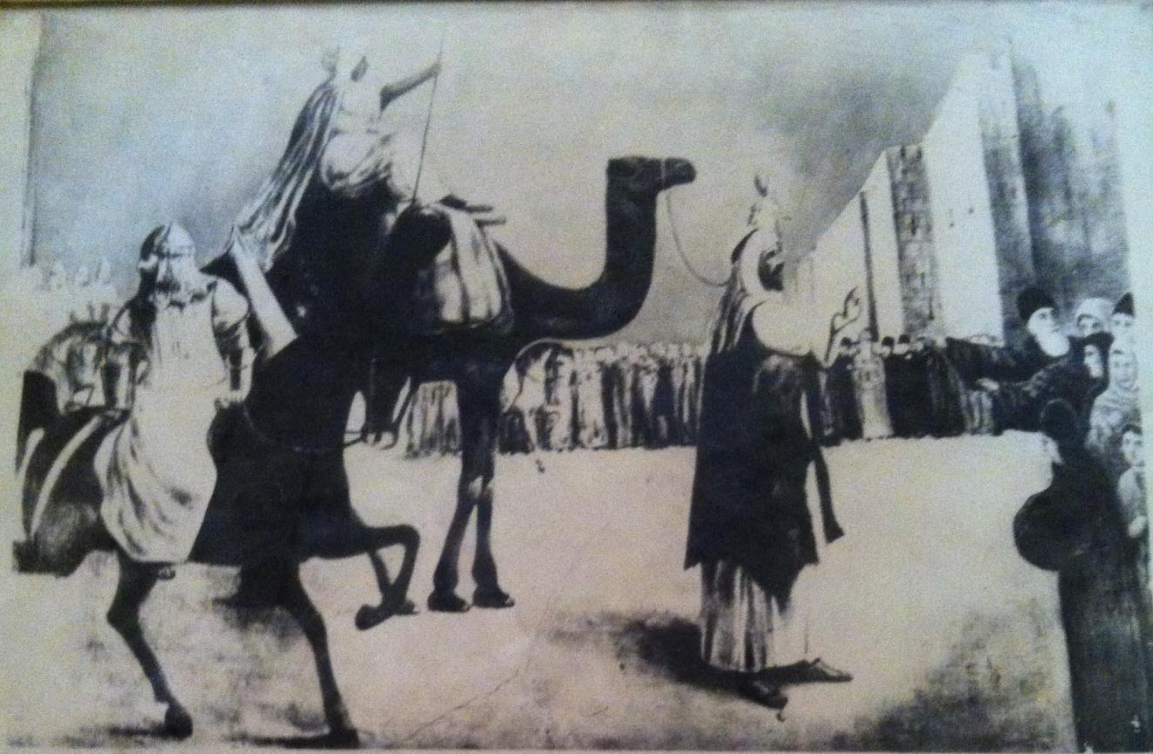
תושבי ירושלים חייבים בתשלום מס הג'זיה כפי שאנו
מטילים אותו על תושבי שאר הערים. תושבי איליה
חייבים לסלק מקרבם את הצבא הביזנטי ואת המיליציות.

לאנשים האלה אנו מבטיחים ביטחון בצאתם מאיליה, לגופם ורכושם, עד בואם למקום מבטחים.

לרוצים להישאר בירושלים אנו מבטיחים ביטחון, אבל חלה עליהם חובת המס כמו על תושבי ירושלים. לתושבי ירושלים הרוצים להצטרף בגופם וברכושם לביזנטים העוזבים, לפנות את כנסיותיהם ולנטוש את צלביהם, אנו מבטיחים ביטחון לגופם וגם ביטחון לכנסיותיהם ולצלביהם, עד אשר יגיעו למקום המבטחים שלהם. ...

מה שנאמר בספר זה הוא דבר אללה ושליחו, ודבר המאמינים, במידה ואנשי ירושלים ישלמו את הג'זיה כפי שנדרש מהם.

עדים לכך הם חאלד בן אל – ווליד, עמר בן אל – עאץ, עבד אל-רחמן בן עוף, ומועאויה בן אבו ספיאן.
נכתב בשנה החמש עשר להג'רה".

سليم المدينة المقدسة اور سليم الى الخليفة عمر بن الخطاب سنة قبل البطريرك صفرونيوس سنة ٦٣٨ مسمية المرافقة ١٥ هجرة

للزيارة من لافرنج والقط والسريان والارمن والنساطرة واليعاقبة
 والموارنة تابعين للبطررك المذكور ويكون متقدماً عليهم لانهم أعطوا
 من حصرة النبي الكريم والحبيب المرسل من الله وشرفوا بختم
 يك الكريم وامر بالنظر اليهم والامان عليهم كذلك نحن المومنين
 نحسن اليهم اكراماً لمن احسن اليهم ويكونوا معافاً من الجزية
 والغنم والمواجب ومسلمين من كافة البلايا في البر والبحور وفي
 دخولهم للقمامة وبقية زياراتهم لا يؤخذ منهم شيء. واما الذين
 يقبلون الى الدائرة الى القمامة يؤذي النصراني الى البطررك درهم
 وثلاث من السنة وكل مومن ومومنة يحفظ ما امرنا به سلطاناً ام
 حاكم ام والي بحري حكمه في الارض فغني ام فقير من المسلمين
 المومنين والمومنات وقد أعطي لهم مرسومنا هذا بحضور جم الصحابة
 الكرام عبد الله وعثمان ابن عفان وسعد ابن زيد وعبد الرحمن ابن
 عوف . بقية الاخرة الصحابة الكرام فلتعتمد على ما شرحنا في كتابنا

١) Το πρωτότυπον τοῦ ἀξιωματικοῦ τούτου ἐγγράφου
 γεγραμμένον διὰ κοινῶν χαρακτήρων ἐπὶ περιγραμμένης, ἐπι-
 λάττεται ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ ἡμετέρου Μοναστηρίου, ἐξ
 δὲ οὗτου.

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله الذي اعزنا بالاسلام واکرمنا بالايمان ورحنا بنبيه محمد
 الى الله عليه وسلم وهدانا من الضلالة وجعلنا به بعد الفسقات
 في قلوبنا ونصرنا على لاعداه ومكن لنا من البلاد وجعلنا اخواناً
 عابدين واجدوا الله عباد الله على ذلك النعمة هذا كتاب عمر بن
 خطاب لعهد وميثاق أعطي الى البطررك المجلد المكرم وهو
 نرونيوس بطررك الملة الملكية في طور الزيتون بمقلم القدس
 ريف في الايام على الرعايا والقسوس والرهبان والراهبات
 ان كانوا وامن وجدوا وان يكون عليهم الامان وان الذقي اذا
 الاحكام الذممة وجب له الامان والصون منا نحن المومنين
 ما بعدنا لفظه عند اسباب جوانحه كحسب ما

הכנסייה בממשית

שבטה

כתובות הכנסייה הצפונית:

בנרתקס שבין האטריום לכנסיה, ובקפלת הבפטיסטריום
התגלו 16 כתובות קבורה (משלחת קולט, אברהם נגב
איתר ופרסם).

הכתובת הקדומה מ-582 המאוחרת מ-697!

השמות ברובם יוונים-מקראיים,

חלקם נבטים-שמייים: "הכומר סלמאן בן תימו"

כולל שמות נשים "סבינה בת גיאורגיוס בן סלמן"

שבתה

בור מים עתיק

כנסיה

מסגד

בית מגורים

גת יין

50 מטר 0

↑ הבוסתן (800 מטרים)

הכנסייה הצפונית

מכלאות צאן

אמת מים

שער

חאן

בית המועצה

הגת הצפונית

ה"קיוסק" הכיכר הצפונית

הגת המערבית

הכנסייה המרכזית

בית הקשתות

בית המושל

השער המערבי

בית משפחת קולט

מסגד

כיכר הבריכות

הכנסייה הדרומית

בית הבריכה

בית האורווה

בריכה

בריכה

בריכה

5 ; תעודות הן של הכנסיה
ומלמדות גם על פולחן
לקדוש סרגיוס במקום;

ארכיון ניצנה:

201 פפירוסים התגלו בעיקר
בחדר מדרום לכנסיה
הצפונית.

13 קטעים מהספרות
הקלאסית, בעיקר עותקים של
כתבי הקודש;

17 תעודות של פעילות
חקלאית ואזרחית של אנשי
צבא;

11 תעודות מתעדות נכסים
ופעילות של "פטריקיוס בן
סרגיוס" שהיה כומר וראש

מנזר

**40 תעודות דו לשוניות
ערבית ויוונית,
המעידות על שליטה
מוסלמית על האוכלוסיה
המקומית לאחר הכיבוש
הערבי.**

בתעודות עדות חשובה של הכבדת עול המיסים,
שכנראה הביא בסוף לנטישת העיר.

הוראה לספק מורה-דרך למושל (תעודה מס. 72)

“בשם האלוהים הכל יכול!

אבו ראשיד, מושל, לגיאורגיוס מניצנה
השבח לאל, וכו' וכו'.

כאשר יגיע אליך אבו-ל-מוג'ירה, המוולה של
עורבה אבן אבו סופיאן,

הואל נא ברוב אדיבותך לספק לו אדם מניצנה
שידריך אותו במסע אל ההר הקדוש. שלם גם את
שכרו של האיש.

נכתב בירח מארס, בשנת האינדיקציון השתיים-
עשרה, בידי תיאודורוס”.

החרמה של חיטה ושמן
(תעודה מס. 60, מתוך "הגנזך הערבי" אוקטובר-נובמבר 657 לסה"נ)

[הנוסח הערבי]

'בשם האלוהים הרחום והרחמן

מאת אל-חארית אבן עבד

**אל תושבי נסתאן, במחוז של עזה, בנפה של אל-חלוץ
[=חלוצה].**

**ספקו במהירות לעדי אבן חאליד מבני סעד אבן מאליר
את המס עבור דהול-קעדה ואל-מוחרם וצפר ושני חודשי
רביע, שבעים מוד של חיטה ואת אותה הכמות של שמן.**

נכתב בידי אבו סעיד בחודש דהול-קעדה של שנת 54'

החרמה של חיטה ושמן (תעודה מס. 60, מתוך "הגנזך הערבי" 657 לסה"נ)

[הנוסח היווני]

בשם האלוהים אלחארית אבן עבד אל תושבי נסתאנה,
אזור חלוצה, מחוז עזה. שלמו במהירות לעדי אבן
חאליד מבני סעד אבן מאליך עבור 5 חודשים.
[תנו ל]דהול-קעדה ואל-מוחרם וצפר שבעים מודי חיטה,
שבעים סכסטארי שמן.
נכתב בחודש נובמבר בשנת האינדיקציון הג', בשנת 54
על-פי מנין הערבים,
[נכתב] בידי אלכסנדר בן אמוניוס. הסך הכולל: 70 מודי
חיטה; 70 סכסטארי שמן'.

* הכמויות הרשומות בתעודה הן כ-600 ליטר חיטה, ו-274 ליטר שמן,
שהן כמויות לא מבוטלות בשביל יישוב קטן במדבר כניצנה..

מכתב המארגן מחאה על תשלום מסים (תעודה מס. 75)

‘ברצוננו להודיעך הוד רוממותך המזהיר, אהוב האלוהים, שקיבלנו מכתב מהוד רוממותו האדון שמואל, שהוא מזמין אישית אותך ואותנו בעת ובעונה אחת על מנת שנפנה אל המושל המכובד מאד על מנת שיקל מעמנו את העול. כי הוא גורם לנו ולך מצוקה גדולה ואין אנו מסוגלים לשאת בעול של מיסוי כזה. שים לב לכן, מחר, יום שני בשבוע, נבוא לעזה. נהיה עשרים איש. האם תואיל למהר ולבוא גם אתה כדי שכולנו נהיה בעצה ובדעה אחת. לאחר שתקרא מכתב זה, שלח אותו לניצנה. אנו כתבנו לסובטה[=שיבטה]. במזל טוב ובריאות טובה לך!’

ΔΑΝΙΗΛ Σ· Κ ΒΥΒΛΗ ΗΥΘΟΧΘΗΣΑΥ·

Δανιηλ Z : και βυβλι ηνεωχθησαν ...
יהוה פרום (10) ז דניאל -

צריך להיות הנושאים

754 - 676 יוחנן דמשקינוס

דמשק –
הלאורה הגדולה
(מר סבא)

סטפנוס סבאיטיס 725 – 794

אשקלון – הלאורה הגדולה - חריטון

תאודור אבו - קורה 755 - 830

אדסה - הלאורה הגדולה - חרן

- 775 נזיר מר סבא

חיבור ראשון: על מציאות הבורא והדת האמיתית

807 - אגרת לארמנים בשם פטריארך ירושלים

808 - מסע לאלכסנדריה וארמניה.

בארמניה: ויכוח מול ננוס מנציבין בנוכחות המלך הארמני נגד

המונופיזיטיות

813 - חרן: תרגום לערבית של החיבור האריסטוטלי " על מידותיה

הטובות של הנפש" למצביא של הח'ליף אל מאמון , טאהר אבן אל חוסין

829 - פולמוס מול הח'ליף אל מאמון בשעה שהח'ליף עובר בעירו בדרכו

לחזית הביזנטית

חיבר 20 חיבורים בערבית +

השתמרו 43 חיבורים ביוונית אשר כנראה תורגמו מערבית

Theodore Abū Qurrah

TRANSLATED BY
JIMIN C. LAMOREAUX

١٠ لجميع السليبين قاندين واحد وسبعين ١٠ ابما
اسقف او قسيس او شماس او اعشك او
اسلط لا يصوم اربعين يوما الصيام العام
والجمعه والاربعاء فليقطع الا ان يعتذر بمرض
جسد يمنعه من ذلك وان كان علماني يقرده
تو المصحف يعون الله وقوته ونعمته
و كان كمال كتابه في اول يوم من ذقير
يكون من حساب سني الدنيا علما يقبل في
كنيسة القيامة بعد المقدس سنة سنة الا
وتلقاه وشعه وستين ومن سني الاكسندرس سنة
الف وما به وتمينه وتمين ويكون من سني العرب
في شهر ربيع الاول من سنة اربع وستين وما يقرب
كتبه الخاضع المسكين الحقير الصالح
بن حكرم يعرف بالول في سيقا من حر يكن
لمعلمه الاب الفاضل الكهر الروحاني ابا بيسل
عمراه الله بادا انت فوات فاذكوري لا
نفسا لا نسيك الله واقامك عن يمينه واسمعك
ذلك الصوت البلي المحبوب المفرح اذ يقول
تعالوا يا صبار لكي ابي رثوا الملك المعد لكم من قبل
انسا العالم يكون لنا ذلك شفا عه مرتبرم الطاهر
وما دري حنا و صلوات جميع الالبا الالواد امين و امين

Writing in Arabic, Theodore Abu Quarrah (ca. 777–ca. 830) authored this defense of icons in 800. Greatly influenced by John of Damascus, Abu Quarrah argued that images and scripture were powerful representatives of Church dogma and encouraged Christians to continue icon veneration despite Jewish and Muslim charges of idolatry.

סטפנוס מרמלה

877 - מר חריטון

"סיכום דרכי האמונה בשילוש

של אחדות האל ובהתגשמות הבשר של

האל הלוגוס באמצעות הבתולה הטהורה מרים"

חקר יצירות בערבית קדומה מארץ ישראל

- 60 יצירות בערבית קדומה:
- ספרי כנסייה (דרשות, חיי קדושים, מרטירולוגיה)
- דיאלוגים פולמוסיים
- השפה הערבית במקורות אלה חושפת נסיון להתאים ערבית מדוברת לסגנון ספרותי.
- במקום היוונית עם יסוד סורי, נוצרה ערבית נוצרית

הטקסט הנוצרי הקדום ביותר בערבית:

על טבע השילוש של אלוהים

"אלמלא הייתה דת זאת נתונה

באמת מאת האלוהים,

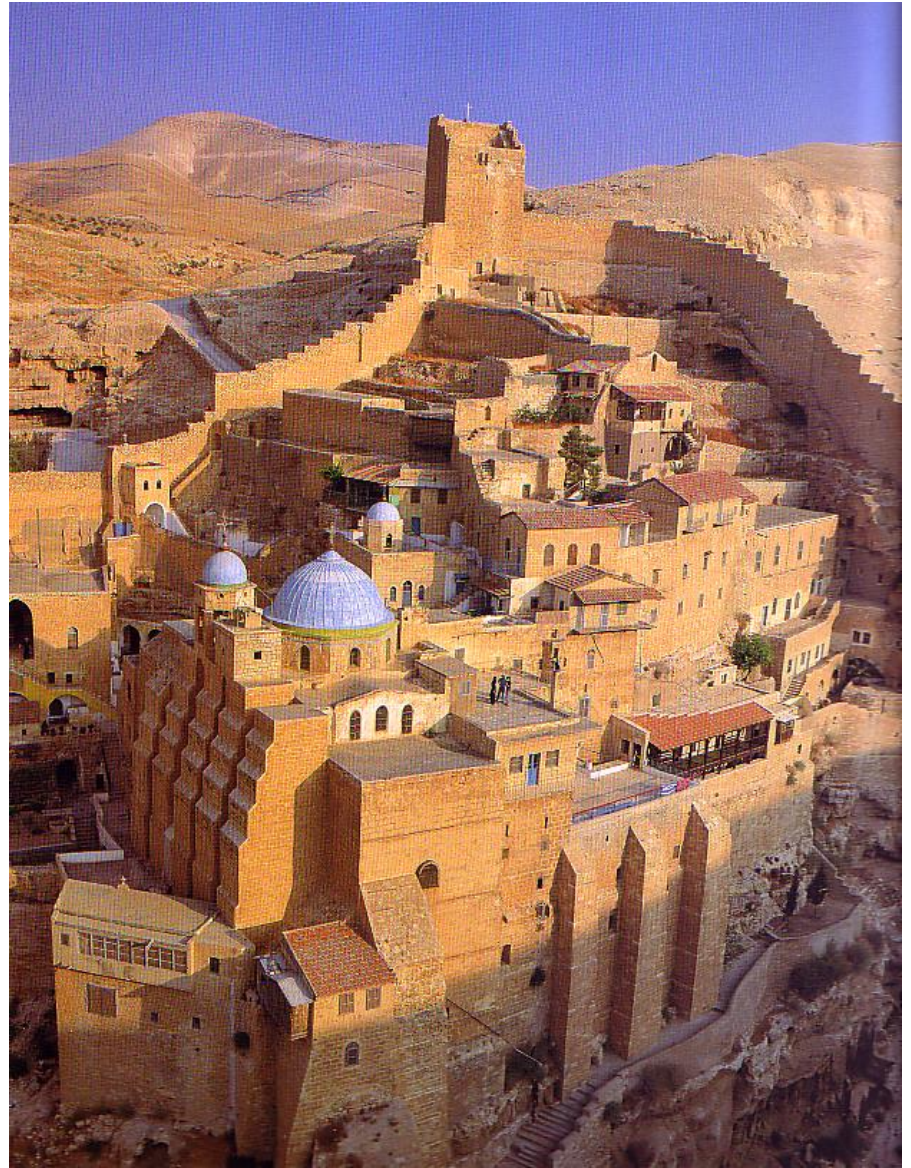
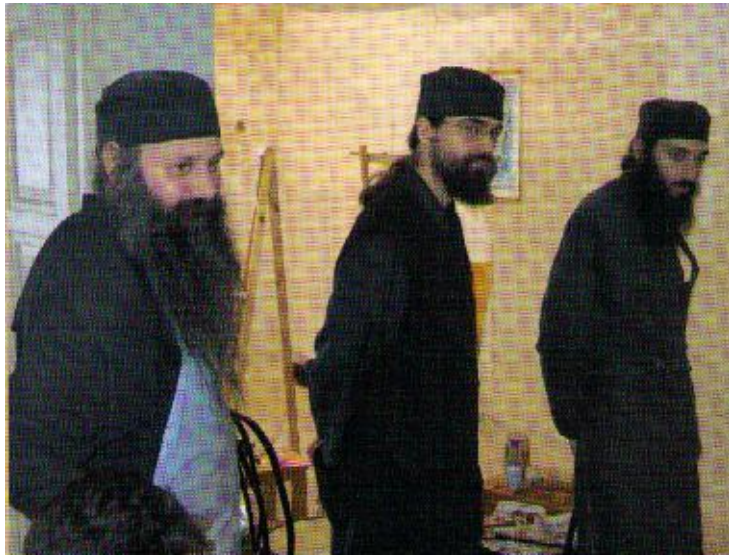
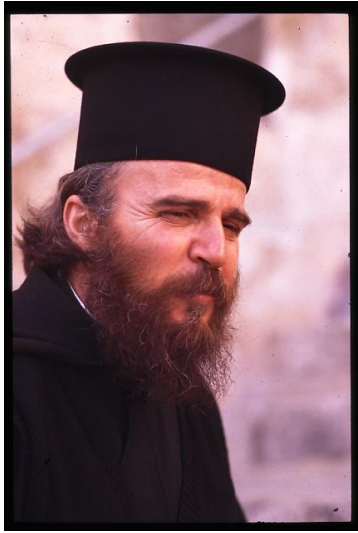
היא לא הייתה מחזיקה מעמד

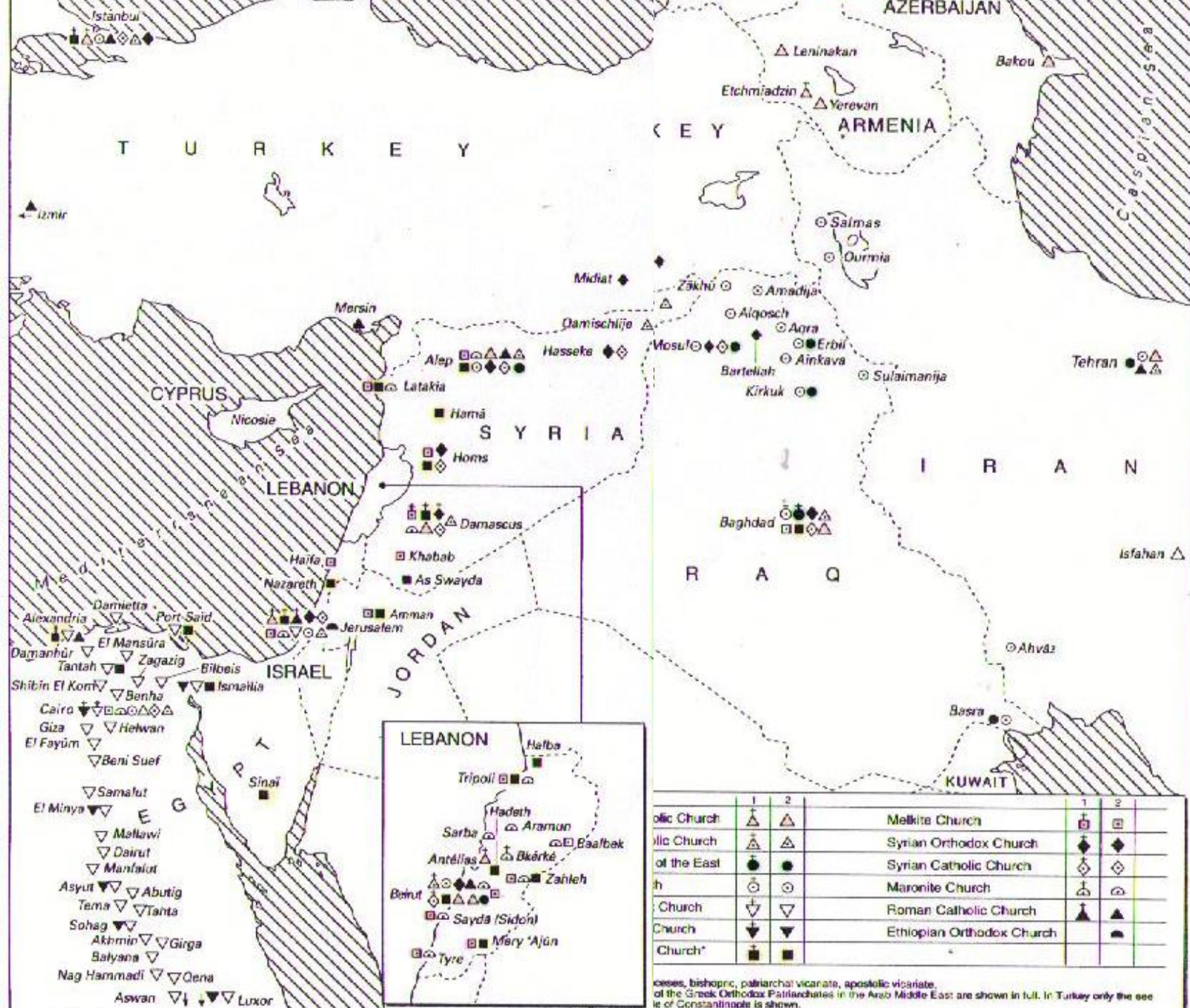
בלא שדבר יערערה במשך 746 שנים"

כתב היד המתוארך הקדום ביותר – מסיני משנת 859

כתב היד הבא אחריו – מדמשק

"מחודש הרמאדאן 253" = 867

Dioceses, bishopric, patriarchal vicariate, apostolic vicariate.
 of the Greek Orthodox Patriarchates in the Arab Middle East are shown in full. In Turkey only the see
 of Constantinople is shown.

ארמנים

ארמנים קתולים

נסטוריאנים

כלדאים

קופטים

קופטים קתולים

אורתודוקסים

יוונים קתולים

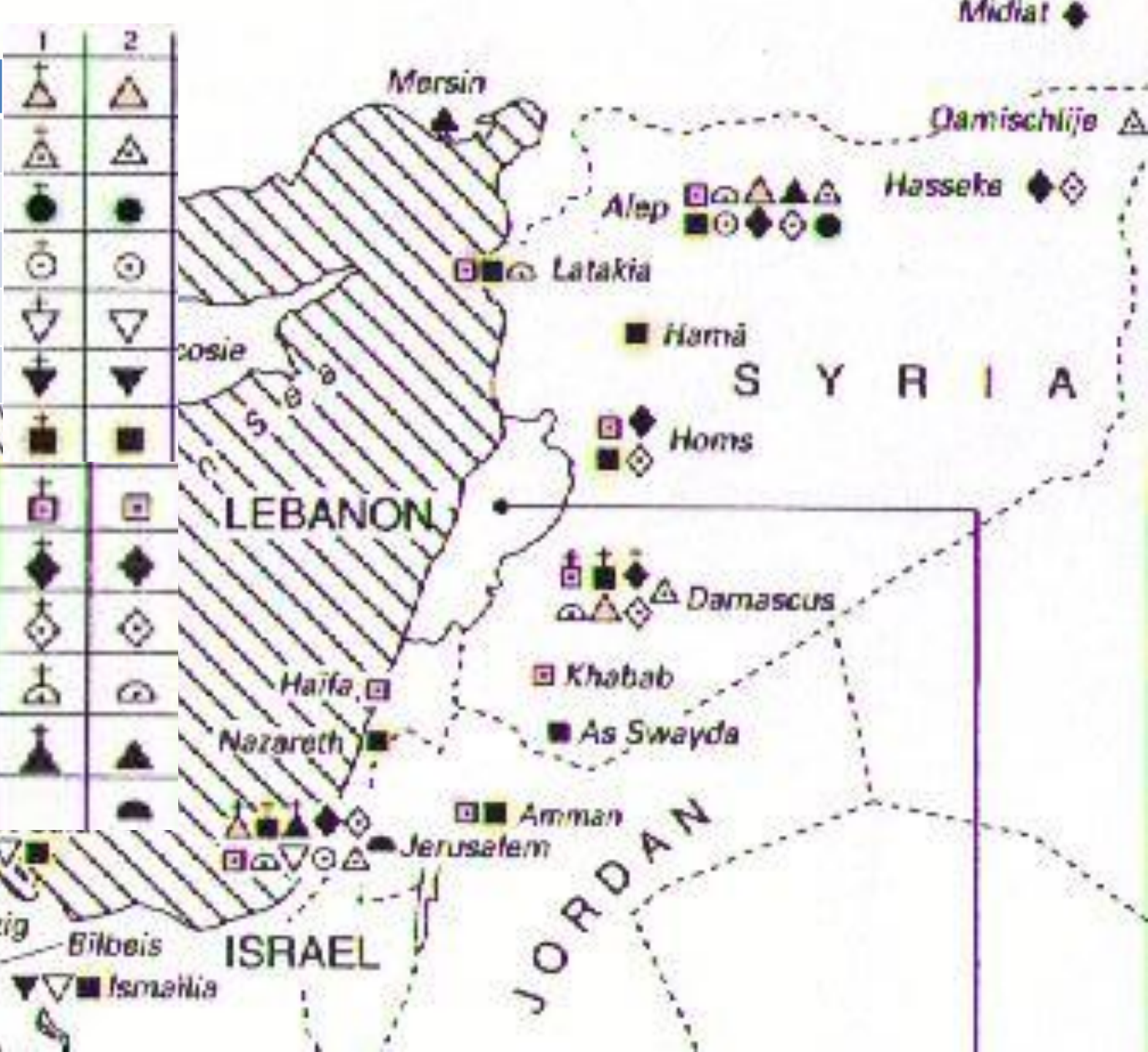
סורים

סורים קתולים

מרונים

רומים-קתולים

אתיופים

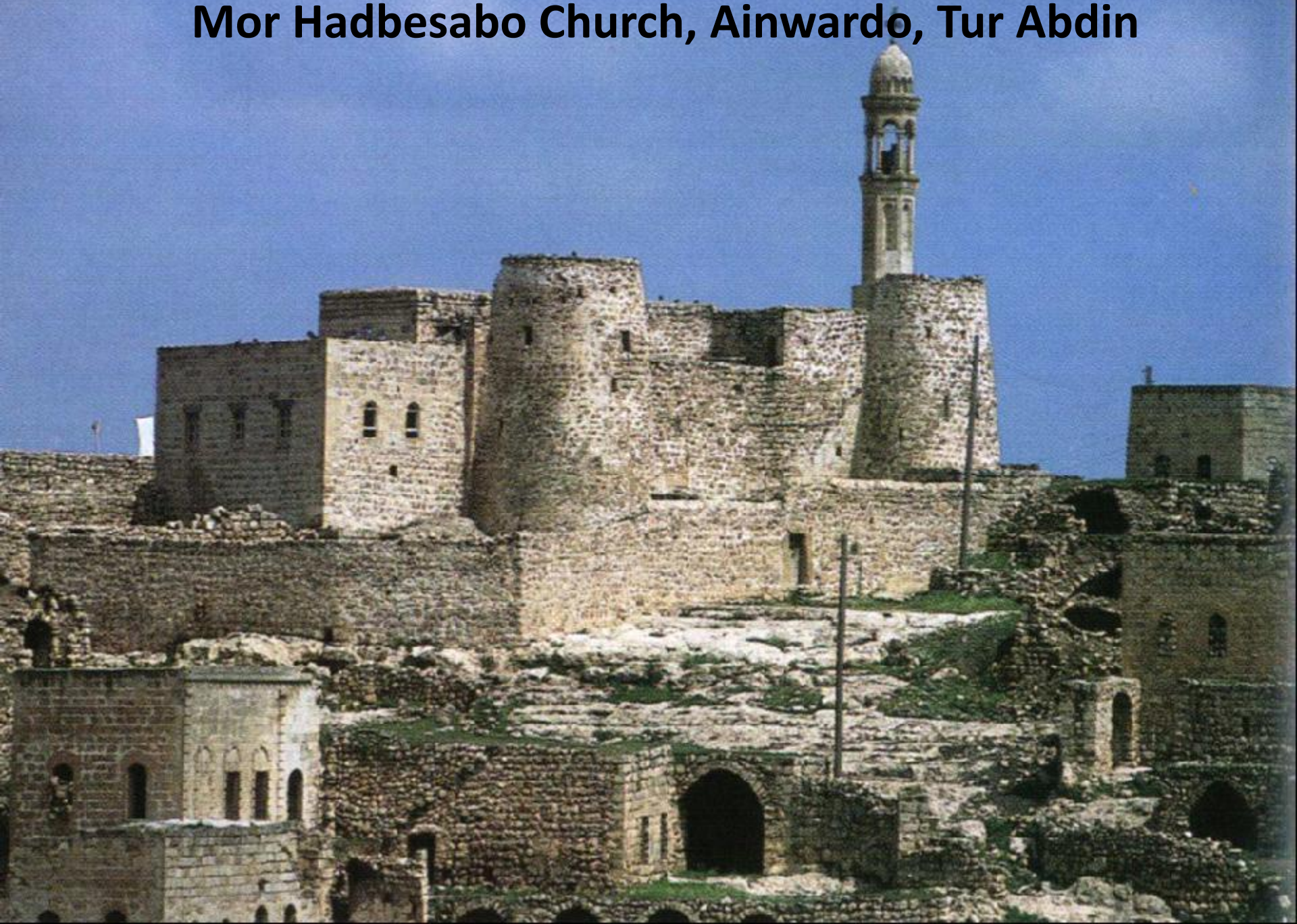
	1	2	
Armenian Apostolic Church			Melkite Church
Armenian Catholic Church			Syrian Orthodox Church
Assirian Church of the East			Syrian Catholic Church
Chaldean Church			Maronite Church
Coptic Orthodox Church			Roman Catholic Church
Coptic Catholic Church			Ethiopian Orthodox Church
Greek Orthodox Church*			

1) Patriarchate.

2) Metropoles, dioceses, bishopric, patriarchal vicariate, apostolic vicariate.

*) The jurisdictions of the Greek Orthodox Patriarchates in the Arab Middle East are shown in the map. The jurisdiction of the Patriarchate of Constantinople is shown.

Mor Hadbesabo Church, Ainwardo, Tur Abdin

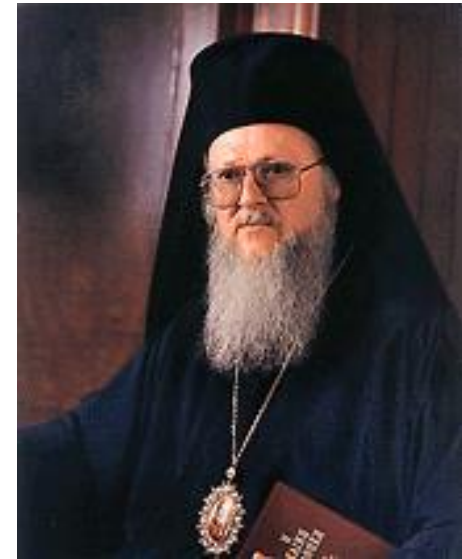

Ma'alula, Syria

Greek Orthodox Patriarch of Jerusalem-
Theophilos III

Bartholomew
Ecumenical Patriarch in
Constantinopol

מישל סבאח

His Beatitude, Archbishop Fouad Twal, the •
Latin Patriarch of Jerusalem

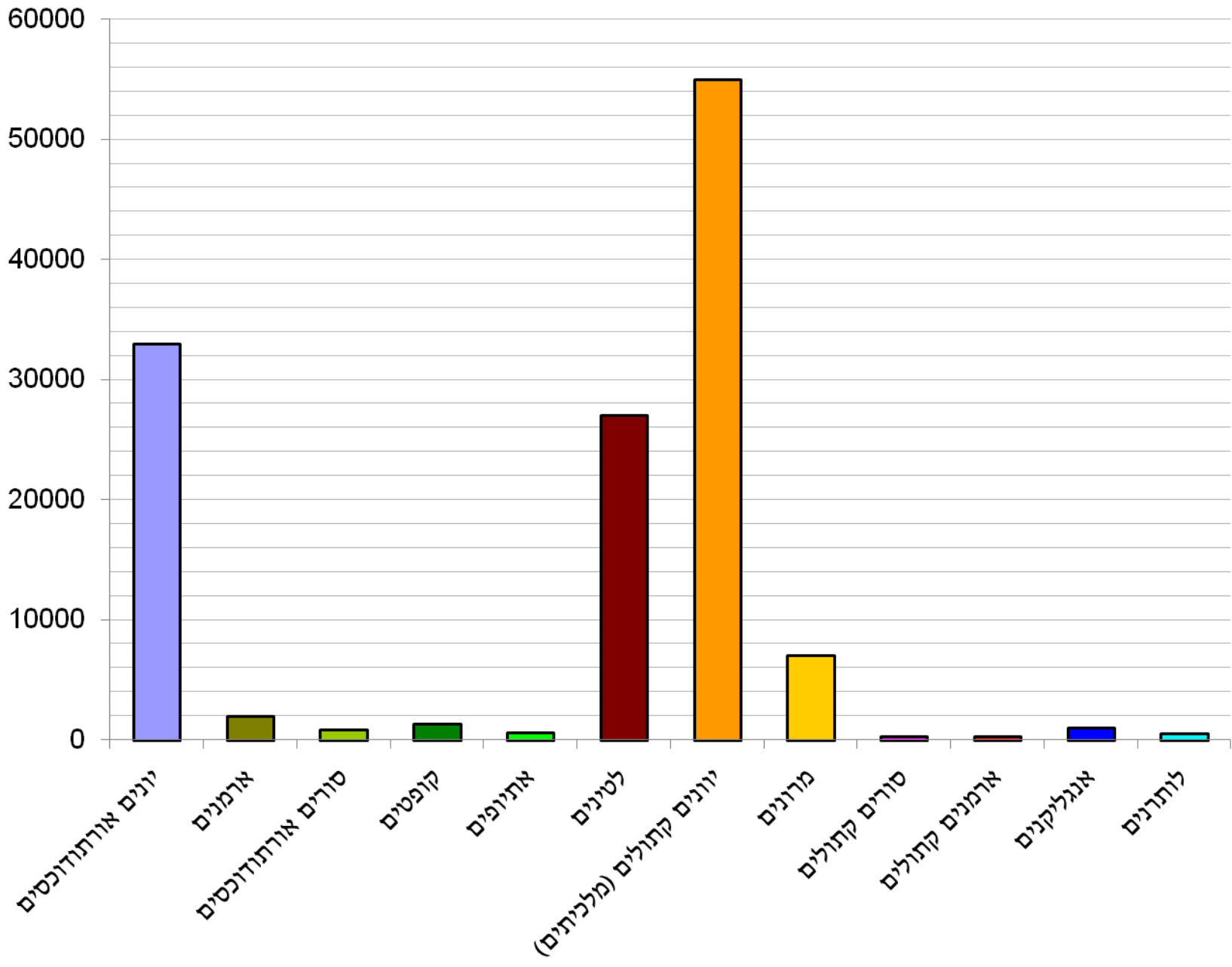

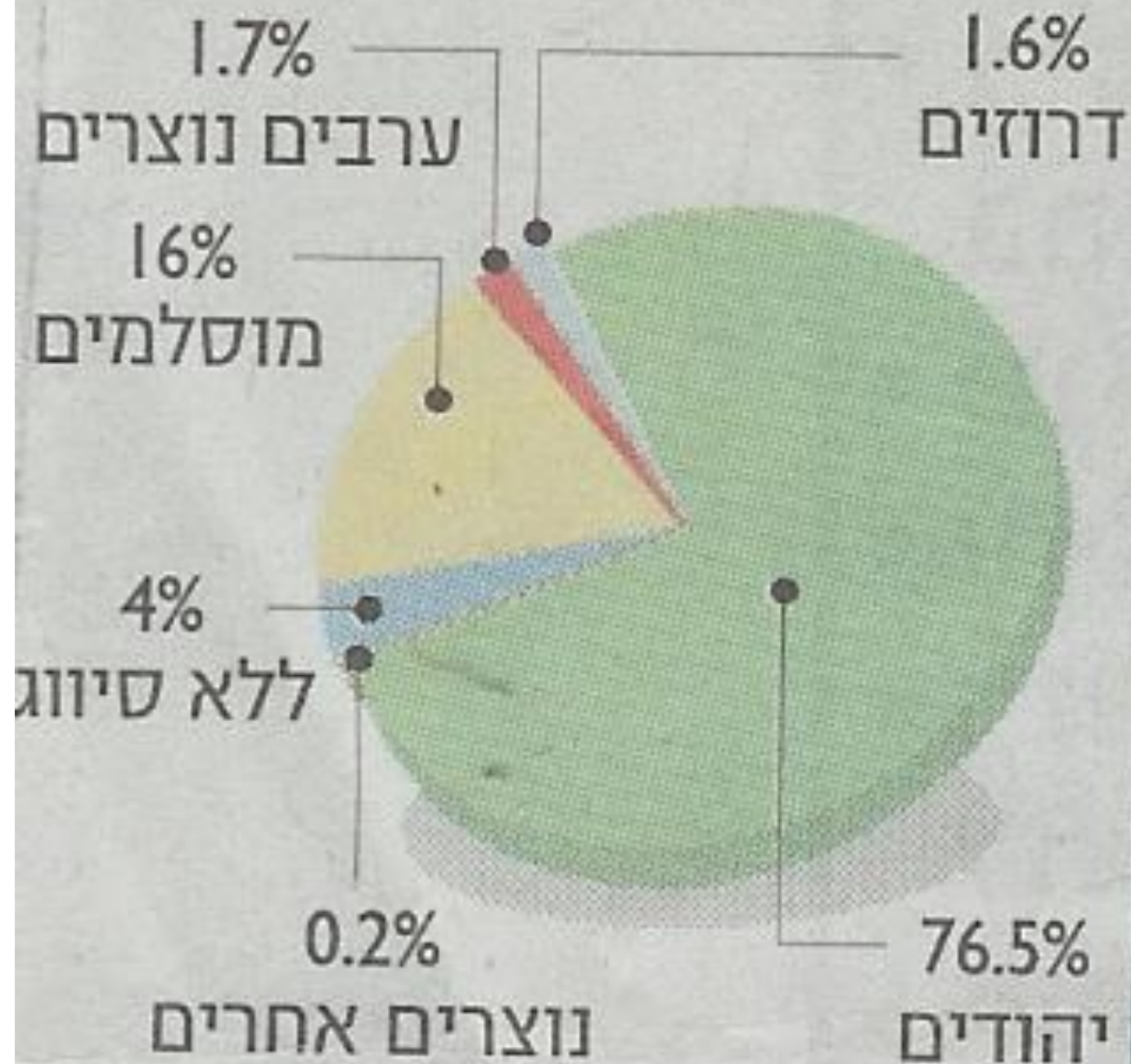

Towards the
Arabization of
the church

THE NATIONAL CHURCH
COALITION

القدس عاصمة
الدولة الفلسطينية
المنظمة

שעור הערבים הנוצרים באוכלוסייה הערבית

נתוני הלמ"ס

20.5% – 1950

11.7% – 1990

9.74% – 2000

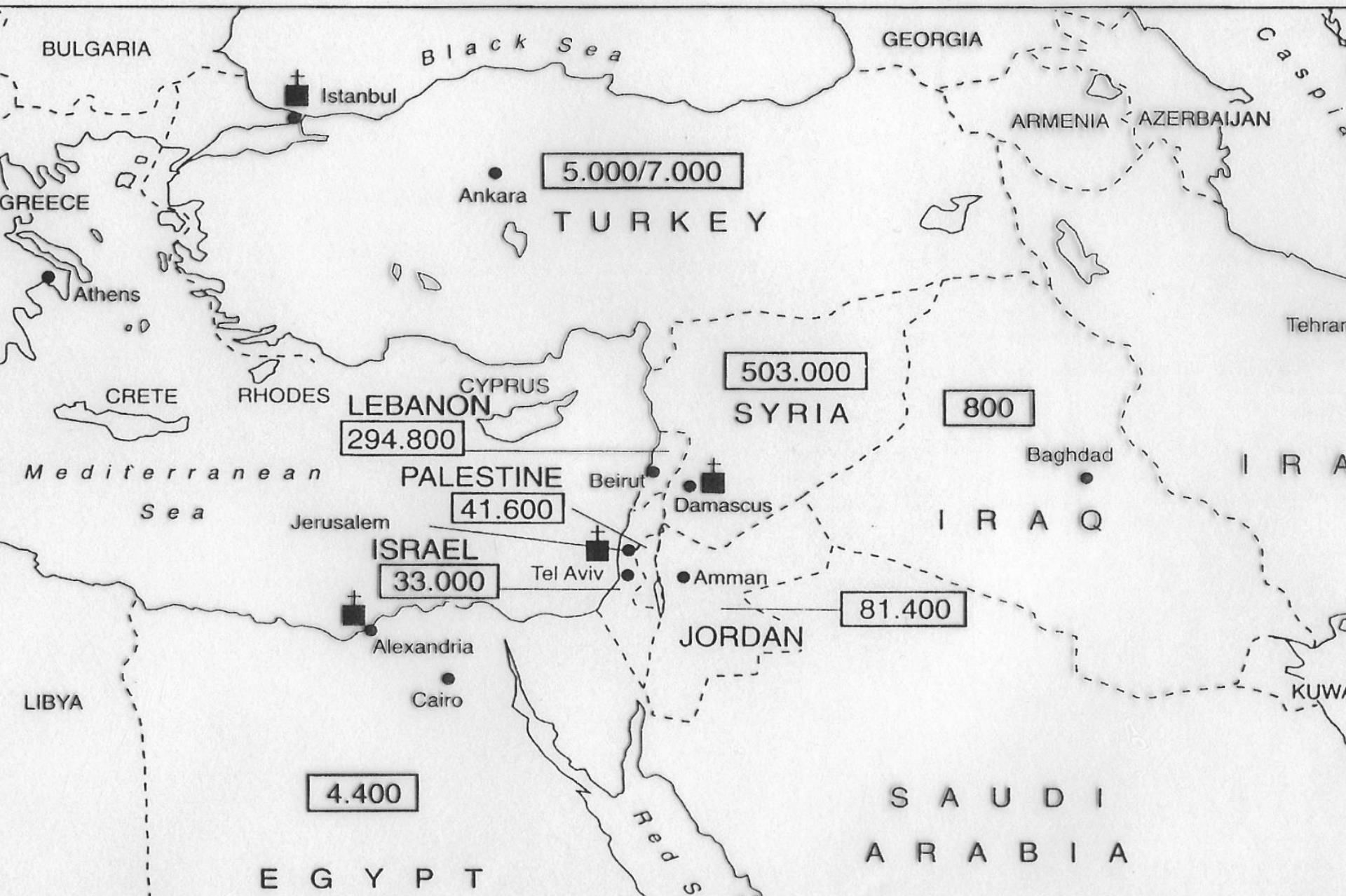
8.85% – 2005

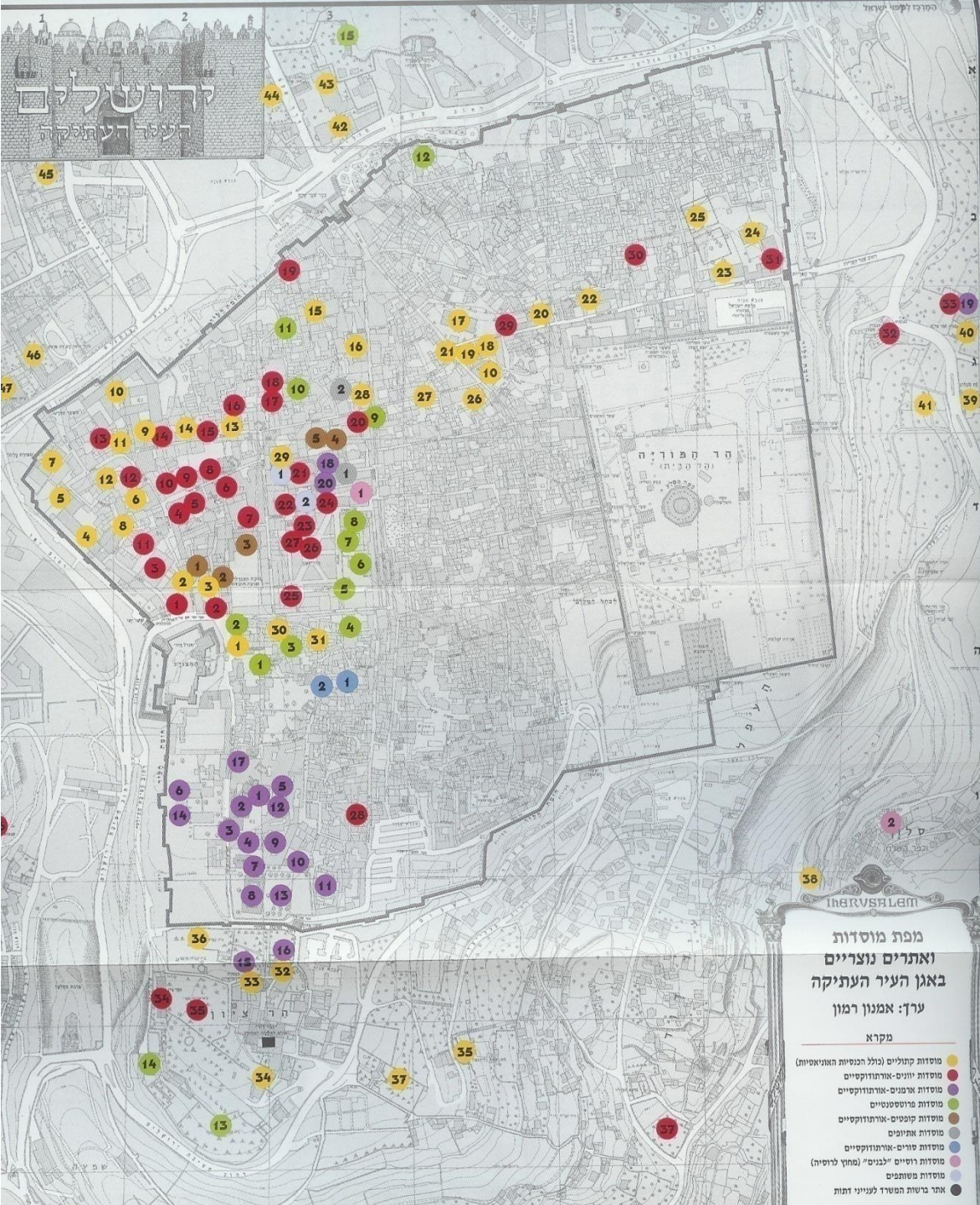
7.94% – 2010

6.77% – 2020

אורתודוכסים

ירושלים

העיר העתיקה

מפת מוסדות ואתרים נוצריים באגן העיר העתיקה

ערך: אמנון רמון

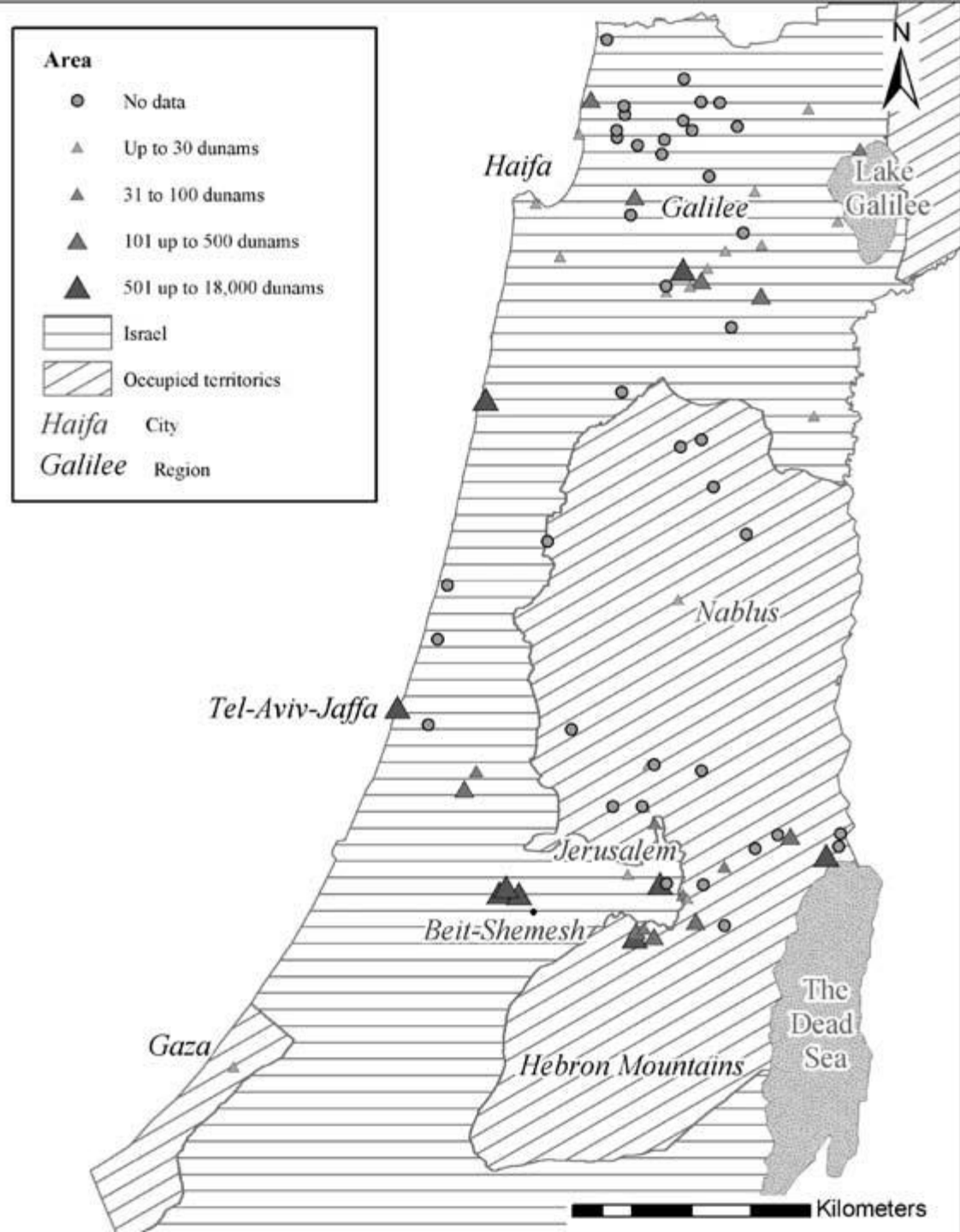
- מקרא
- מוסדות קתוליים (כולל הנסיכות האוניברסיטאית)
 - מוסדות יווניים-אורתודוקסיים
 - מוסדות ארמנים-אורתודוקסיים
 - מוסדות פרטסטנטיים
 - מוסדות קוֹפטים-אורתודוקסיים
 - מוסדות אֶתְיוֹפִים
 - מוסדות סוּרִים-אורתודוקסיים
 - מוסדות רוסיים "לבנים" (מחוז לרוסיה)
 - מוסדות משתתפים
 - אתר בריטות המשרד לענייני דתות

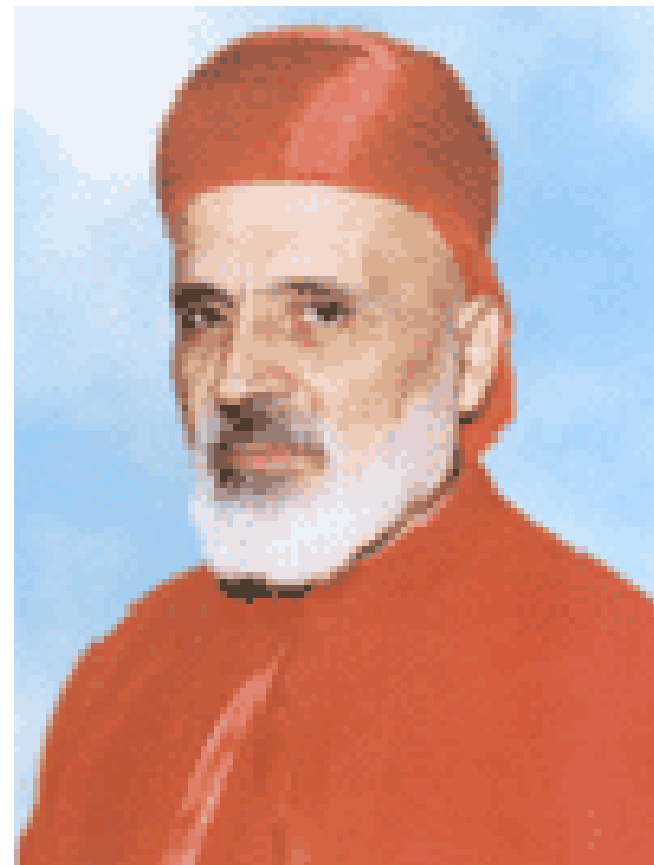
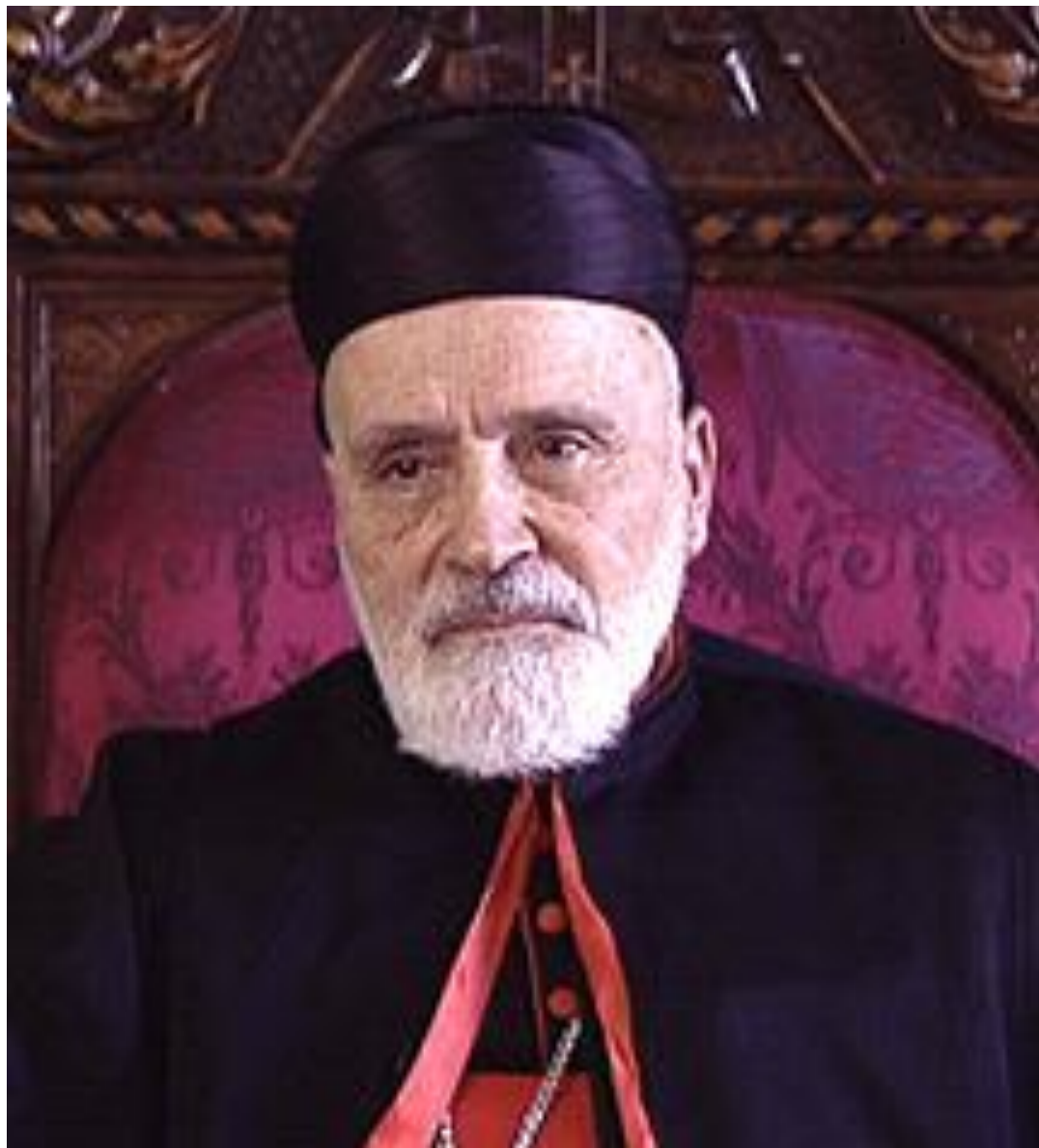
Greek Orthodox Church in Jerusalem Searching for NIS 6.5 Million

Ma'ariv 29 - 11 -2003

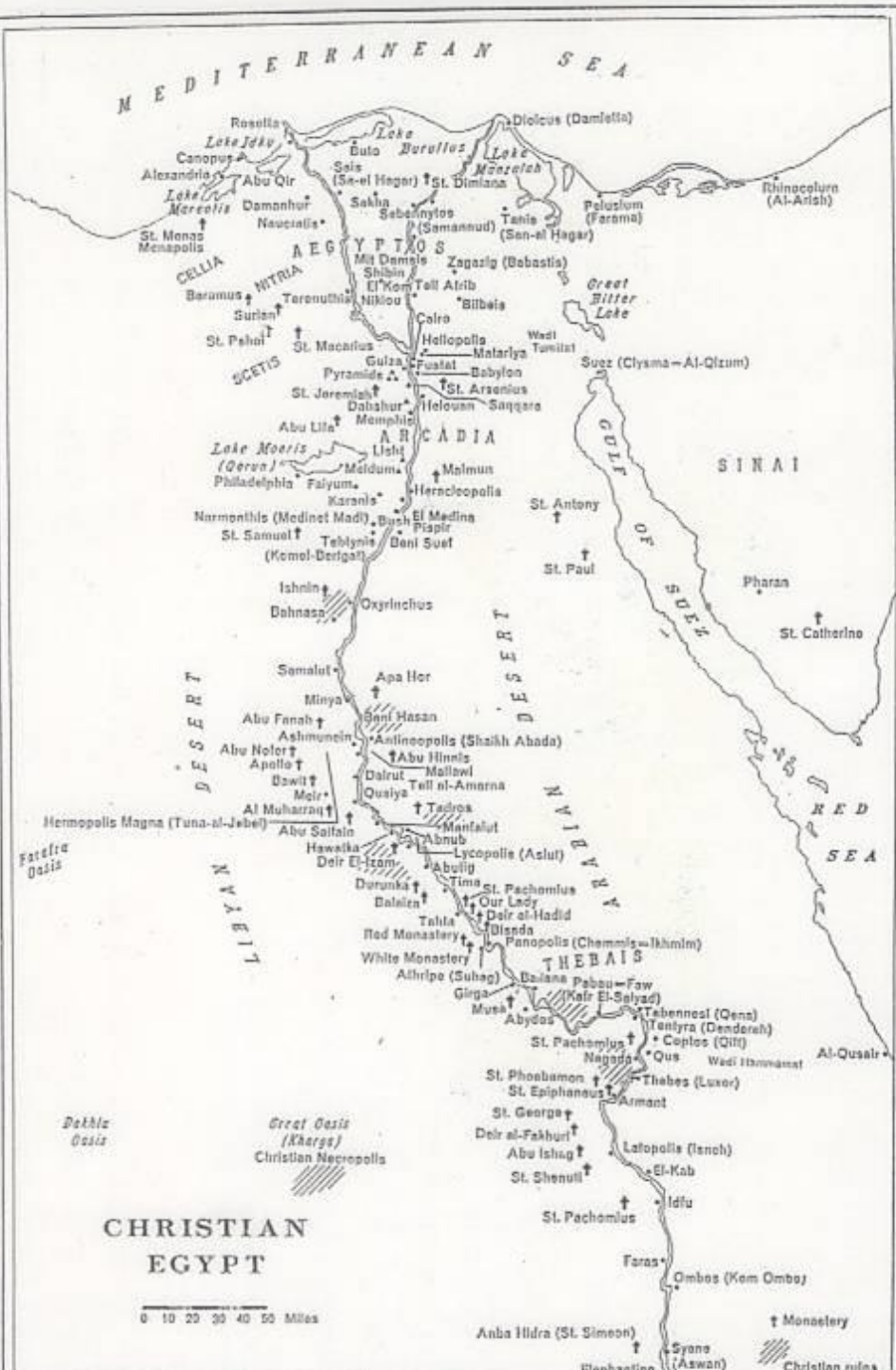
DEPUTY FOREIGN MINISTER SKANDALAKIS MEETS WITH THE NEW PATRIARCH OF JERUSALEM

Athens,
13 December 2005

הפטריארך המרוני – (פייר) מאר - נסראללה

מצרים הקופטית

הכנסייה הקופטית

מצרים הקופטית

MEDITERRANEAN SEA

Rosetta
 Lake Idku
 Canopus
 Alexandria
 Abu Qir
 Lake Mareotis
 St. Monas
 Menaspolis
 Damanhur
 Nauctalis
 Sakhia
 Sebennytos (Samiannud)
 Tahle (Sen-el Hagar)
 Pelusium (Farma)
 Rhinocolon (Al-Arish)
 Diolous (Damietta)
 Lake Burullus
 Lake Maryoutah
 St. Dimiana
 AEGYPTOS
 Mit Damia
 Zagazig (Babastia)
 Shihin
 El Kom
 Tell Atrib
 Bilbeis
 Great Bitter Lake
 Wadi Tarnitat
 Suez (Clysma - Al-Qizum)
 HELIOPOLIS
 Matarlya
 BABYLON
 St. Arsenius
 SAGGARA
 HELIOUN
 Memphis
 Abu Lila
 Lake Moeris (Qerna)
 Marduma
 Philadelphia
 Faiyum
 Maimun
 ARCADIA
 Heracleopolla
 Karanis
 Narmouthis (Medinet Madi)
 St. Samuel
 Teblynis (Komel-Deirgan)
 Ishnin
 Dahnasa
 Oxyrinchus
 El Medina
 Piapir
 Beni Sual
 St. Antony
 St. Paul
 PHARAN
 St. Catherine

ארכיבישוף ירושלים
וארץ הקודש
אנבא אברהם

פטריארך
שנודה
אלכסנדריה

Fallece el **patriarca** de la Iglesia Ortodoxa copta, el **papa** Shenuda III

Πέθανε ο **προκαθήμενος** της Εκκλησίας των Κοπτών, Σενούντα Γ'

אפרם הסורי

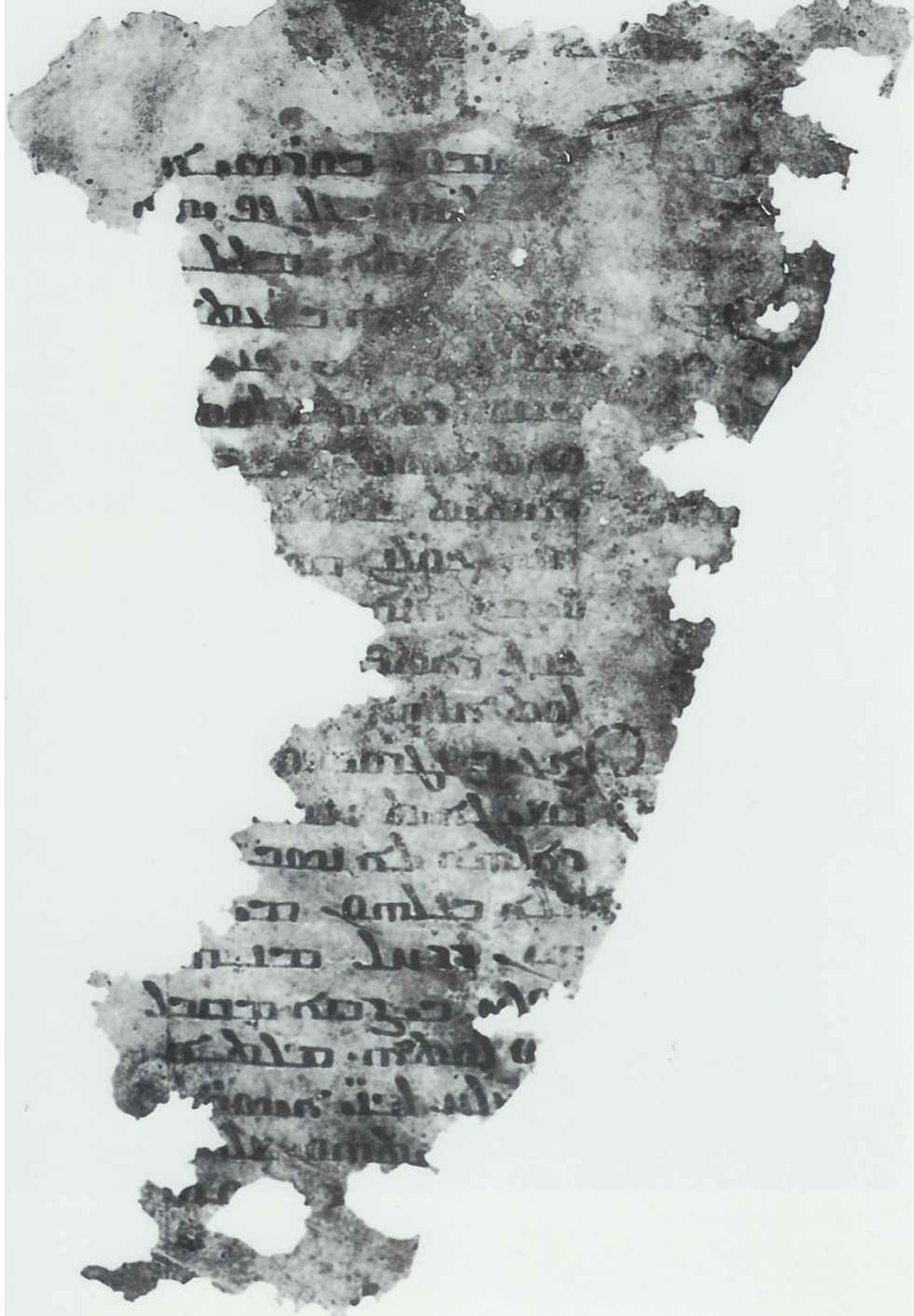
373 - 306

400 המנונים

ההיסטוריון סוזומנוס:

אפרם חיבר 3 מליוני פסוקי שירה

דף מספר
מעשי השליחים
כתוב בארמית
מנזר קסטליון,
מאה - 6

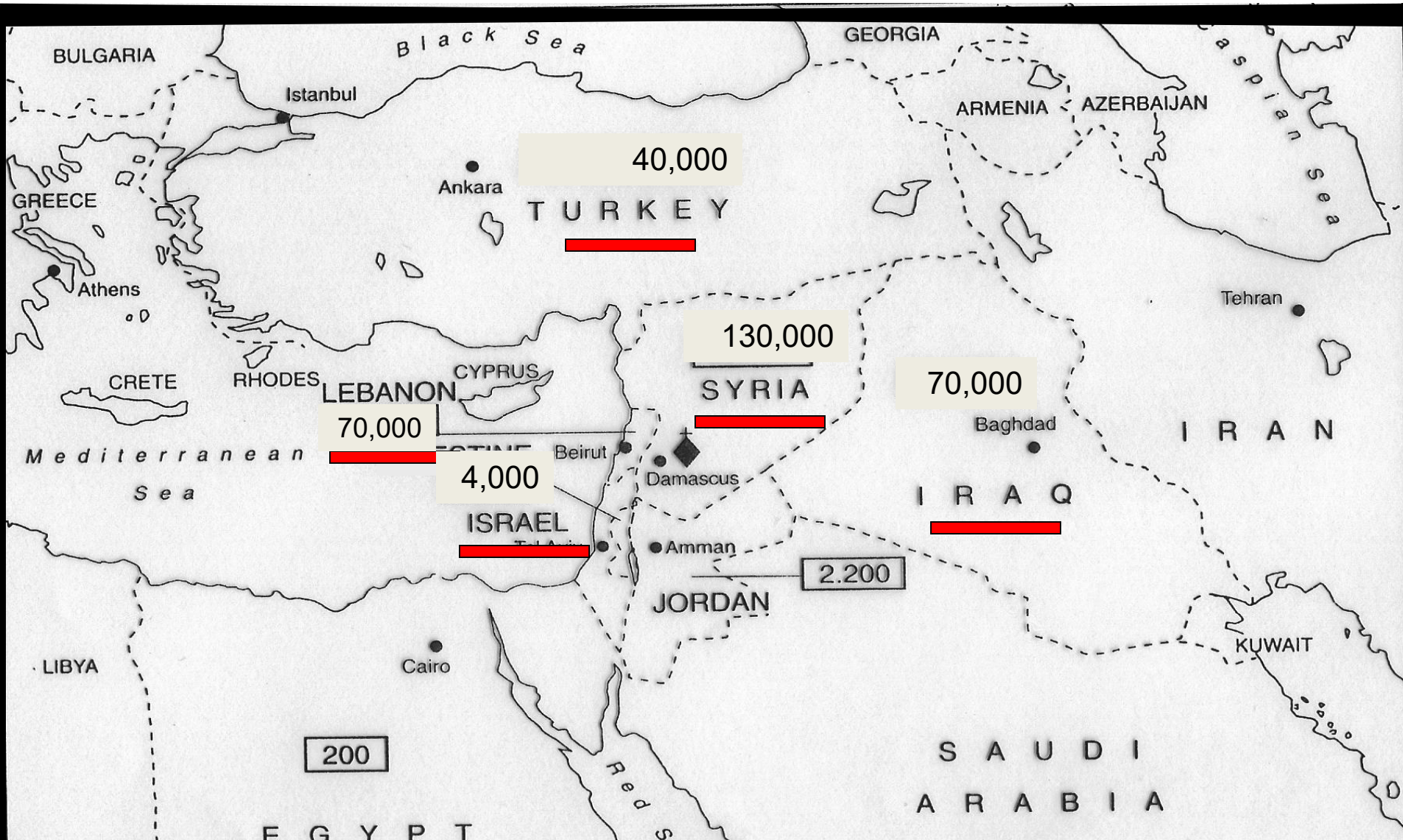
הארכיבישוף

הקופטי

מעניק לסורים

לחם קופטי

סורים אורתודוכסים Syrian Orthodox

הסינוד הסיריאני בסיידניה, דמשק

מלכיטים = יוונים קתולים

12. Melkite Church

